

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXIII

Price 20 c.

Chicago, Ill. — Antradienis. — Tuesday, March 14, 1978

60

SOCIALISTAI GAVO DAUGIAUSIA BALSU

VL. BAKČNAS

Pastabos iš tolo

DIDELI ŽMONĖS MAŽAME MIESTE

(Pasikalbėjimas su prof. dr. M. Mackevičium)

DESERT HOT SPRINGS, Calif., yra nedidelis, vos 4,000 gyventojų besikaltantis, bet pastaraisiais metais labai smarkiai augantis, Kalifornijos dykumų kurortas, labai neįkainojamas Dievo apdovanotas karštais mineraliniais vandenimis, dėlko labai rūpestingų miesto "tėvų" skelbiamas "pasaulio sveikatos centru". Patrauklumo šiam mažam miestui — kurortui pridūda dar ir jo aplinkybės, kad jis yra visai pašonėje Amerikos paties žymiausio ir brangiausio (taip pat dykumų kurorto) miesto (28,000 gyventojų) Palm Springs, kuriame — su apylinkėmis — gyvena net 7000 milijonierių. Septyni šimtai...

Nestebėtina, kad ir į Desert Hot Springs, ypačiai kai Amerikos Rytuose siaučia (ypačiai šiemet) žiuri žiema — "pavasarioti" žiemos metu atvykta ir visai sveiki žmonės — praleisti kai kurį laiką švelniame klimato ir... kai, sakysime Čikagoje, siaučia pūga — čia, dykumoje, pajlaukioti ne tik karstame, bet ir šaltame, mineraliniame vandens baseine ir tuo pačiu laiku — gėrėtis sniegu, bet jau tik už poros mylių... baltuojančių kalnų viršūnėse. Ypačiai daug svečių turistų žiemos metu Desert Hot Springs lankosi iš tolimos Kanados. Jų, visa eilė metų, žiemai čia suvažiuoja tiek daug, kad jau berods dešimt metų, vasario pradžioje, rengiama speciali Kanados Diena, kuri sutrukia iki 10,000 svečių, kurių tarpe būna net iki 3,000 Kanados piliečių. Nestebėtina, kad tokiam kanadiečių skaičiui būna ir lietuvių.

Gerokai nustebau, kai vasario pradžioje nuvykęs lankytis savo žmoną, kuri irgi žiemos metu ten "vasaroja", radau gražų būrį lietuvių — net didelių nuveiktai darbas žmonių (lietuviška prasme), besisvečiuojančių tokiame mažame mieste. Tie dideli žmonės, kaip lietuviai, buvo: Adomas ir Filomena Kantautai iš Edmonton, Alberta, Kanados ir prof. dr. Mečys ir Faustina Mackevičiai iš Čikagos (tiksliau — jos apylinkių). Adomas ir Filomena Kantautai yra monumentalaus mokslinio veikalo (anglų kalba) "Lithuanian Bibliogra-

phy" autoriai ir... dideli dailininkai. Išsikalbėjus, paaiškėjo, kad Kantautai yra labai artimi Mackevičių bičiuliai ir dėlto Kantautai žiemos metu "vasaroja" Desert Hot Springs jau daug metų — šią žiemą iš šaltos Čikagos išvyliojo ir Mackevičiai — čia "vasaroti". Man buvo puiki proga su tais dideliais žmonėmis — lietuviams susipažinti, nes iki tol juos žinojau tik iš jų didelių darbų, — bet nebuvau turėjęs progos pažinti asmeniškai. Kantautai numatė Desert Hot Springs "vasaroti" dar kiek ilgiau, dėlto apie juos turėsiu progos parašyti vėliau, ypačiai, kad susitikime dar bent kelis kartus. Kiek kitaip, tai su Mackevičiais, nes jie kovo pradžioje numatė Kaliforniją aplėisti ir vykti į New Mexico, kur gyvena jų artimieji. Dėlto, prof. dr. Mackevičius, Lietuvoje ir išsivijoj žinomas kaip vienas žymiausių Liet. Valstiečių Liaudininkų veikėjų, kalintą vokiečių kacetė 1943 — 1945 m., taip pat 1941 m. Lietuvoje sukiliminės vyriausybės Teisingumo ministerį — paprašiau pasikalbėjimo "Naujienuoms", kai kuriais, gal net kontroversiniais, klausimais — apie 1941 m. sukilimą Lietuvoje ir priedų: keliais kitais lietuviškos išsivijios (Amerikoje) visuomeninio gyvenimo klausimais, į kuriuos prof. dr. M. Mackevičius mielai sutiko atsakyti. Dėlto, štai dabar mudviejų pokalbis:

(Bus daugiau)

Palestiniečiai užmušė 37 izraelitus

TELAVIVAS, Izraelis. — Praeitą sekmadienį gerai ginkluota palestiniečių grupė užpuolė pajūrio važiuojančią ezraelitų grupę ir nušovė 37. Izraelitams pavyko sučiupti tris pasikėsintojus, bet kitiems pavyko pasislėpti. Izraelio premjeras, tiek suaugęs, dintas palestiniečių žudynėmis, atidėjo savo kelionę į Ameriką visai savaitei. Premjeras Begin turėjo būti Washingtono pirmadienį, bet jis nori būti Izraelyje, kol išaiškins priemones, kurių teks imtis prieš žudikų gaujas.

Kuwait sultanatas, mažiausia, bet nafta ir dėlto doleriais turtingiausia Arabijos dykumos valstybėlė dėl dolerio kurso nukritimo kiekvieną dieną turi po milijoną dolerių nuostolių, paskelbė Kuwaito valstybės ministras Abdul Aziz Hussein.

Somalijos kareiviai labiau bijo sovietų lakūnų, persekiojančių kulkosvaidžiais kiekvieną pastebėtą einantį arba sėdintį žmogų.

Ši foto tilpo Winnipeg Free Press 1978 m. vas. 17 d. su sekančia parašte: "Mayor Bob Steen of Winnipeg (left) and Vincent Januska, president of the Lithuanian Association of Winnipeg (right) raise the flag of Lithuania Thursday to mark that nation's 60th anniversary, in a ceremony at the civic centre. Januska said the flag was presented to him by the president of Lithuania 50 years ago". Prie vėliavos matosi tautiniais rūbais apsirengusi T. Timmermanienė, E. Janušienė ir v-bos nariai: J. Demereckas, Ant. Kuncaitis ir kit. Foto by Gerry Cairns

RUSŲ VADOVAUJAMI KUBIEČIAI SKERDŽIA SOMALIEČIUS

NAIROBI, Kenija. — Tūkščiai pabėgėlių Ogaden dykumos gyventojų pradėjo masėmis bėgti kur įmanydami, kai paaiškėjo, kad kontraofensyvą pradėjusios Etiopijos, rusų ir Kubos karinės jėgos "tūkstančių tūkstančiais" skerdžia civilius gyventojus ir sulyginti jų gyvenvietes, po to, kai Somalija iš Ogadeno atšaukė savo kariuomenę, o prieš Sovietų apginkluotą, mechanizuotą etiopų, kubiečių ir rusų "patarėjų" koloną nebeįsijėgia sukilėliai atsilauktyti.

Norėdami sustabdyti tolimą kraujo praliejimą, Jungtinės Amer. Valstybės ir J. Tautos stengiasi etiopams įkalbėti karo pailubas ir Ogadeno teritorijoje pastatyti neutralius tebtėjus, bet Etiopijos baldžia griežtai atsisakė nuo bet kokių pailubų ir atsisakė "saugiai praleisti" invaziją padariusios Somalijos "kariuomenės likučius".

Tarptautiniai stebėtojai aiškina, kad reikalavimą atšaukti iš Ogadeno sovietų rusus ir kubiečius ir jų pakeitimą neutraliomis jėgomis, reikėtų kišimais į Etiopijos vidaus reikalus.

Po to, kai Ogadeno išlaisvinimo Frantas paskelbė, jog nepaisant sumuštos Somalijos kariuomenės atitraukimo, partizaninė kova bus tęsiama, Etiopijos karininkų valdžios nusistatymas pagriežtėjo.

Vakarinės Somalijos nuo Etiopijos išlaisvinimo Fronto vadovas Abdullah Hassan Mahmoud pasakė, kad Somalijos armijos atari po milijoną dolerių nuostolių, toje atnešęs taiką (atsaukimą), atneš daugiau kraujo praliejimo.

Jis kaltino etiopus, kurie pradėjo kontraofensyvą, savo artillerijos ir aviacijos ugnį nukreipę prieš civilių gyventojų centrus.

Jung. Am. Valstybių vargai su Izraeliu

NEW YORKAS. — Izraelio apsaugos ministeris Ezer Weizman pasikalbėjime per ABC radijo tinklą pasakė, kad Izraelis ir Jungtinės A. Valstybės turėtų suderinti savo priešingus Jungtinių Tautų 1967 metais priimtą rezoliucijos aiškinimus, kas liečia reikalavimą, kad Izraelis pasitrauktų iš jo okupuotų arabų teritorijų.

"Aš manau, kad mes su Jungtinių A. Valst. Prezidentu galime rasti formulę", pasakė Weizman. "Ir manau, kad klausimas bus išdiskutuotas su Izraelio ministru pirmininku Beginu kitą savaitę".

J. T. Saugumo Tarybos rezoliucijos 242 skirtinga interpretacija neseniai buvo priežastis kelių karštų nuomonių tarp Izraelio ir Jungtinių Valstybių apsikietimu. Weizman pasakė, kad dėl Jordano upės vakarų pusės teritorijos jo tauta kovotų, kadangi nuo to priklausio Izraelio saugumas.

Izraelio premjero Begin pasikalbėjimas su JAV prezidentu turėjo jau būti pradėtas pirmadienį, bet dėl teroristų atakos jo kelionė į Washingtoną buvo atidėta.

Bus nepriklausoma Namibija

Juodųjų nacionalistų partizanams pasisekė paimti į nelaisvę vieną Pietų Afrikos kareivį, kuris apklausinėjęs pasakė, kad Pietų Afrika laiko Namibijoje (buvusius Pietvakarių Afriką) 55,000 kareivių. Pietų Afrika yra pažadėjusi šiais metais suteikti Namibijai nepriklausomybę.

Žydų parama Carteriui siekia žemiausio laipsnio

WASHINGTON. — Žydų parama prezidentui Carteriui yra nukritusi iki žemiausio taško nuo pat inauguracijos. — pasakė JAV prekybos darybų vedėjas Robert S. Strauss. Amerikos žydai esą labai susirūpinę dėl Carterio nusistatymo Palestiniečiams teisių klausimu ir dėl jo sutikimo parduoti karinius lėktuvus Izraelio kaimynams arabams Straussas paneigė teigimą, kad buvęs ryšininkas tarp Baltųjų Rūmų ir žydų bendruomenės Mark Siegel atsisakė tiesiogiai pareigų dėl Administracijos politikos darymo aparato išgavimo. Siegel pasisakė negalintis Carterio ginti nuo kritikos už jo nusistatymą parduoti karinius lėktuvus arabų tautoms.

Kariški sluoksniai Washingtono konstatuoja, kad Izraelis yra netekęs pirmajam žingsniui ore Vid. Rytuose, kurią per pirmuosius Izraelio ir Arabų karus. Jie sako, kad pažadėjus Egiptui ir Saudi Arabijai parduoti naujausių sovistikotų USA karo lėktuvų, Izraelio aviacija lieka persenusi. Dėl tos priežasties Izraelis taikos derybose bazių pasistatytų jo okupuotame Sinajuje, kur Izraelis dabar laiko visą pusę savo oro karo pajėgų.

Somalijos prezidentas prašė Etiopijos kado vadus, kad paskelbtų pailubas ir leistų jam atšaukti karių iš Ogadeno provincijos, bet kubiečiai ir rusai pailubų nepripažįsta.

Gen. Grigorenka džiaugiasi, kad jis, išvykdamas į Ameriką, susirinko kelis albumus fotografijų, tai liudiso valandų galės bent į paveikslus pasižiūrėti.

Izraelio vyriausybė paskelbė, kad imsis priemonių palestiniečių terorui sustabdyti.

ANTROJE VIETOJE STOVĖ DE GAULLE NACIONALISTAI

Ateinantį sekmadienį prancūzai rinks pakankamai balsų negavusius kandidatus

PARYŽIUS. — Vidaus reikalų ministerija paskelbė, kad praėjusią sekmadienį vykusiuose rinkimuose nacionalistinės de Gaulle grupės visame krašte gavo 46,9% balsų, tuo tarpu socialistų vadovaujantieji kairieji gavo 46,6%.

Prie pastarųjų nepriskaitytos kelios kairios partijos, surinkusios 3,2% balsų. Socialistų valdomas blokas gavo 48,8%. Dar ne visi balsai suskaičiuoti, bet paskelbti duomenys rodo, kad Mitterand bus pakviestas vyriausybei sudaryti. Jis pareiškė, kad iš šių rinkimų jo vadovaujama Prancūzijos socialistų partija gavo daugiausia balsų ir tapo pirmąja Prancūzijos partija. Likusieji daviniai paaiškės tik ateinančio sekmadienio vakare.

Kaip pakuoti siuntinius

WASHINGTON. — Nusiskundimams nemazėjant, kad paštas savo sortavimo mašinomis suvaldo daug siuntinių, Paštas Turība ryžosi publiką pamokinti, kaip siuntas tinkamai supakuoti. Bus išleista brošiūra su pamokymais ir pavyzdžiais ir pašto skyriuose tarnautoja turės pavyzdžius kaip pakuoti ir kokius reikišius ar kaspinus surišimui vartoti. "Tiki ateinančių Kalėdų, turime pakankamai laiko publikai išsiauškinti", pasakė Francis Gardner, kuris parašė brošiūrą, kaip reikia pakuoti siuntinius.

Angliakasiai neskuba į kasyklas

WASHINGTON, D. C. — Pranešimai iš kasyklų sako, kad angliakasiai neskuba leisti į kasyklas. Vienur jie laukia teismo pranešimo, o kitur jie nepajėgia sudaryti reikalingo vieneto organizuotai anglims kasti. Angliakasiams būtų patikę, jeigu prezidentas Carteris būtų kasyklas suvalstybines, bet prezidentas nepanorėjo tokio žingsnio imti.

Elektra ir gesa gaminančios bendrovės reikalauja daugiau anglies, nes iki šio metų turėtos atsargos jau eina visai praeitai. Gubernatoriai nenori sumatargas jau eina visai prie žintai namams ir įstaigoms čiuojama, kad antradienį didokas angliakasių skaičius bus kasyklose.

Gen. Grigorenko žmona Zinaida prisitelfonavo didžiausią krūvą batų, kuriuos tikėjosi nusivežti į Maskvą ir apdalyti savo draugus, bet penktadienį patyrė, kad ji pati negalės į Maskvą vykti.

Vietomis angliakasiai šeštadienį jau dirbo, o kitur vedė pasitarimus darbai pradėti pirmadienį.

Mitterandas labai griežtai pasipriešino komunistų siūlomoms pramonės suvalstybinimo reformoms ir atsisakė sudaryti koaliciją su komunistais. Visa komunistų kontroliuojama spauda, jiems priimanama radijo stotis ir gerai apmokyti agitatoriai turėjo įsakymą niekinti Mitterandą ir socialistus, bet gyventojai komunistų šmeižtais nepatikėjo.

KALENDORĖLIS

Kovo 14: Matilda, Leonas, Viligallė, Ilgauta, Sugardas, Butvydas. Saule teka 6:06, leidžia 5:55. Oras: gali snigti.

LIETUVOS LAISVINIMO PROBLEMA

(Tęsinys)

Tiesa, Maskvai pasisekė įsivertinti Kuboje, dalinai Angoloje ir Vietname, bet šie patyginamai maži laimėjimai globalinėje skalėje, neatsveria jos milžiniškų pralaimėjimų prieš Raudonąją Kiniją, Ameriką, Vakarų Europą ir likusį Trečiąjį pasaulį.

Šaltojo karo pralaimėjimas buvo epochinės reikšmės, nes atitolino atominio karo grėsmę, užtikrino laisvojo pasaulio saugumą ir demokratinių idealų plitimą visame pasaulyje, neišskyrus pačios Sovietijos.

Lietuvių politiniams veiksniams priklauso didelis nuopelnas dalyvaudant aktyviai šaltajame kare, nes tuomi prisidėjo žymia dalimi prie lietuvių tautos genocido sustabdymo, viso Pabaltijo tautų laisvės ginimo ir iškėlimo lietuvių tautos laisvės bylos į Amerikos ir viso pasaulio forumą. Ne veltui juos įnirtingai puolė Lietuvos trąsinė spauda ir veiksmų "pragaistina" veikla buvo piktai linksniuojama visuotiniuose Sovietijos ir Lietuvos komunistų partijos suvažiavimuose.

Sito momento nesuprato ir neįvertino ne tik St. Kairys, bet ir visi jo pėdomis pasekė "bendrardbiautojai" ir "tiltų statytojai", kaip nesuprato pačių bolševizmo krizės priežasčių. Rašytajame savo laiške, pačiame šaltojo karo įkarštyje, St. Kairys jau "buvo palydėjęs vilčių į galimą realią Vakarų pagalbą", nematydamas ir nesuprasdamas, kad Vakarų demokratijos vengdamos karinio konflikto, kasmet skirdavo virš šimto milijonų dolerių apsiginklavimui, forsavo naujų ginklų išradimą ir siekė revoliucinių laimėjimų technologijos ir mokslo

srityse, jau nekalbant apie tiesioginiai skleidžiamą propagandą per radijo ir kitomis priemonėmis.

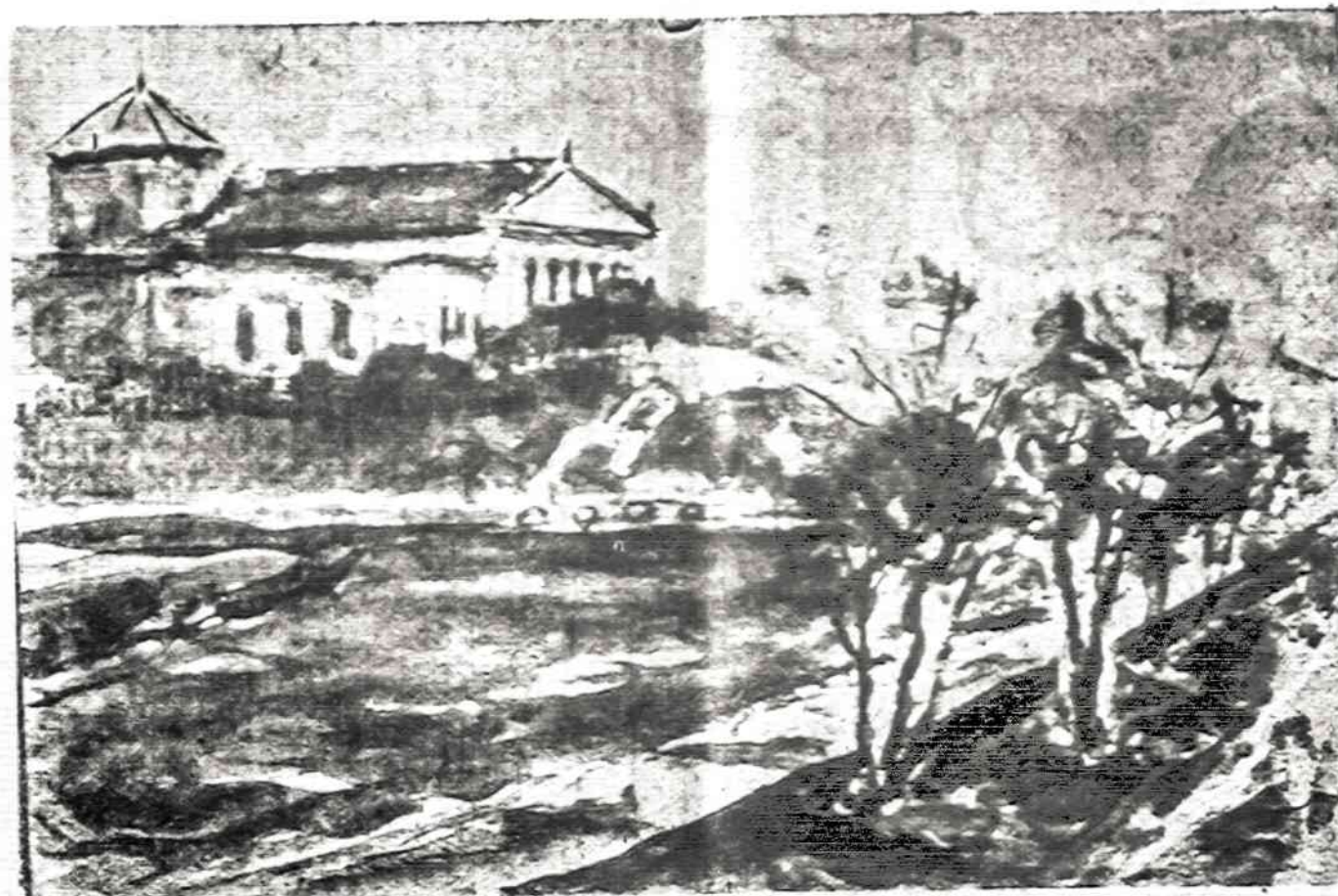
Kaip tik šitos ir kitos vakariečių pastangos privertė Kremlį atsisakyti nuo šaltojo karo ir trauktis iš puolamųjų į gyminos pozicijas, kas sukėlė bolševizmo vidutinę ir idėinę krizę, išaukus pasaulinio komunistinio monolitą byrėjimą.

Jei tokiais tauškalais, apie Vakarų demokratijų bankrotą ar kapitalizmą prieš komunizmą nesiliauja kartoti mūsų naminių ganybos politikierių ar žurnalistinių skalikų, tai dar būtų suprantama mūsų lietuvių, koje tikrovėje, bet tokios klaidos yra neleistinos St. Kairiui, pasiryžusiam testamentiniu palikimu suurodyti ateinančiai kartai kelią į Lietuvos išlaisvinimą.

Nesupratęs priežasčių, sukėlusių bolševizmo krizę, St. Kairys pritrūkė savo doktrineriška galvosena: "padėtis verčia mus galvoti ir apie kitokias galimybes Lietuvai išlaisvinti — galimybes, kurios glūdi pačiame bolševizme, jo, kaip anti-tezės buržuaziniai tvarkai ir kapitalizmui, atrodo, neišvengiamame išvirtime į šių abiejų tezių natūralią sintezę: demokratiją socializmą".

Siame teigime yra pritaikinta Markso istorinio materializmo formulė, kurios deja nepatvirtino vakarų pasaulio kapitalistinės santvarkos raida ir tolygiai nepasitvirtino komunistinėje tikrovėje. St. Kairio pranašautas revizionizmas, turėjęs pakeisti komunistinę santvarką, neišsipildė.

St. Kairio teoretiniai samprotavimai, padėję neva naujus pagrindus Lietuvos laisvinimo po-

MIKAS SILEIKIS

Chicagos akvariumas (Akvarėlė)

litikai, rado atgarsį išėjimoje, pirmą liberaliniuose sluoksniuose, o vėliau ir katalikiškose srovėse, su tuo skirtumu, kad vietoje remu savo teorinius išvedžiojimus Markso dialektika, pasikioję Darvino evoliucijos teorija.

Remiantis evoliucijos teorija, pasaulyje vyksta nuolatinis kitimas gerėjimo ir tobulėjimo linkme, tad neprivalo aplenkti Sovietų Sąjungos, kurioje jau pasireiškė demokratėjimo ir liberalėjimo apraiškos. Todėl išėjimai reikėtų atsisakyti nuo šaltojo karo kovos priemonių — ir ieškoti suartėjimo su visa lietuvių tauta, o neišskiriant lietuvių komunistų, idant paskubintų tarybinėje santvarkoje prasidėjusį laisvėjimo procesą.

Taip sudaryta, neva moksliškai pagrįsta, "nauja laisvinimo politika" neišlaikė bet kurios kritikos. Originalioje Darvino evoliucijos teorijoje aiškiai nustatyta, kad tobulėsiu organizmų atranka vyksta per žūtinę kovą už būvį. Tuo pačiu

evoliucinis procesas nėra savaimingas taikus procesas, bet vykstantis nuolatinėje kovoje viduje ir išorinėje aplinkoje. Visoje žmonijos istorijoje nežinome nė vieno atvejo, kad taikingu keliu despotija savaiminiai būtų perraugusi į demokratiją ar liberalią santvarką.

Maskvai, pralaimėjus šaltąjį karą, teko pereiti iš ofensyvos į defensyvos pozicijas. Prie Stalino, kas nebuvo už komunizmą, už pasaulinę revoliuciją, kas nerėmė Maskvos vidaus ir užsienio siekių, buvo skaitomas priešu ir kaip toks traktuojamas. Tuo būdu Stalinas į antikomunistinę stovyklą suvarė visus nekomunistus — nuo pačių dešiniųjų konservatyvių iki kairiųjų socialistų ir liberalų.

Chruščiovas paskelbęs kraštutinę destalinizaciją ir užsieniu koegzistencijos politiką šiuo obskur: "kiekvienas kas nekovoja prieš komunizmą, bus skaitomas mūsų šalies draugas". Tokio nusistatymo laikydami "Gimtinis kraštas" nustojo vadinti visus tremtinius ir pabėgėlius nacijų pakalikais, buržuaziais nacionalistais, tautos išdavikais ar atplaušomis, bet aiškiai išskyrė aktyvius kovotojus už Lietuvos nepriklausomybę — atstatymą nuo pasyvųjų ir susitaikusiųjų su esama padėtimi, nors ir nėra palankūs komunizmui.

Nepripažįdami Chruščiovo koegzistencijos politiką rado platų atgarsį lietuviškoje išėjimoje, nes sutapo su St. Kairio marksistiniai — dialektiniai galvojimai, liberalų evoliuciniais samprotavimais ir frontininkų politiniais vadovautis Vatikano Rytų politika.

St. Kairys buvo ar nebuvo susipažinęs su pagarsėjusiu visame pasaulyje Milovan Djiles veikalu "Naujoji klasė", kame buvo išdėstyti struktūraliniai pakitiniai komunistinėje sistemoje.

Komunistų partija, pasaukta įgyvendinti beklase visuomeninę santvarką, virsta nauja eksploratoriumi ir pavergeju klase, kuri suvalstybinomis priemonėmis išstūkia "viršvertybę" ir dirbančiųjų ir pavergtųjų. Vietoje skelbiamos proletarų diktatūros — iškilo totalitarizmas, pajungęs komunistinio idealus. Maskvos imperializmo tikslams. Panašiai viduramžiuose krikščionijos idealai buvo pajungti šv. Romos imperijos tikslams, kurios per kryžiuočius ir kalavijuočius skaudžiai pajungė ir baltų gentys.

Kokia ironija. Tame pačiame "Keleivyje", kuriame tilpo minėtas St. Kairio laiškas, tapo perspausdintas žymiausias Lietuvos disidentų E. Finkelšteino straipsnis, pavadintas reikšmingu antravilniu: "Senos viltys ir nauji dvejimai nūdienėje Lietuvoje". Kame randame traukinančią Lietuvos komunistų partijos kritiką; į kurią buvo sudėję savo viltis "naujos laisvinimo politikos kūrėjai".

Ten skaitome: "Visų pirma tai liudija prasidėjus nusiylimą tuo lietuvinimo procesu, į

kurį savo laiku buvo dedama tiek daug vilčių. Taip, iš tikrųjų, šiandien vadovybė visur ir perdem yra patys lietuviai, bet ką tai pakeitė iš esmės? Vado-vaunantis pareigūnas lietuvis vykdo tą pačią politiką, kaip ir jo pirmtakas nelietuvis. Lietuvos administratorius nė kiek ne mažiau už nelietuvį susirūpinęs savo labu ir abejingas visuomeniniams reikalams. Biurokratizmas, kyšisinkavimas, abejingumas klesti, kaip pirma, o pastorėjo tik demagogijos, veidmainystės ir melo stuksnis, kuriuo bandoma visa tai uždengti". Keleivis, 6.IX.1977.

Jei t. v. naujoji Lietuvos laisvinimo politika sudužo atsitrenkusi į tikrovę, tai dar nereikia, kad konservatyvioje stovykloje ir veiksmuose yra viskas tvarkinga. Nesulaukdami Lietuvos išlaisvinimo juose didėja nusistatymas prieš Amerikos pasaulinę politiką, prieš Vakarų demokratijų neryžtingumą, prieš detentės politikos tariamą klaidingumą ir bendrai juntamas nusivylimas demokratija ir politiki ir dešiniųjų ekstremistų sąjūdzius.

Šį reiškinį matome ne vien išėjimo spaudoje ar politinėje veikloje, bet jis plačiai reiškiasi ir pogrindžio spaudoje. Tai labai pavojingas reiškinys, nes praradus tikėjimą į demokratijos idealų pergale prieš totalitarizmą ir pasitikėjimą vėdama Vakarų demokratijų pasauline politika, kuri yra apskaičiuota ilgoms distancijoms, Lietuvos išlaisvinimas atsidurtų klystkelėse.

Minėtas Etanas Finkelšteinas, vienas žymiausių Lietuvos disidentų, tokia reikšminga išvada užbaigia savo straipsnį, skirtą lietuvių išėjimui.

Taip, šiandien, kaip ir prieš dešimt ar dvidešimt metų, net kaip visoj savo istorijos eigoje, Lietuva nori visų pirma išlikti Lietuva. Bet šiandien, kaip niekad praėity, lietuvių daros aišku, kad jų tautinis atgimimas ir valstybinė nepriklausomybė įmanoma tik ros demokratijos ir nenukrypstanto žmogaus Teisių prisilaikymo sąlygose". (t. p.).

Tai yra idėjiniai pagrindai, ant kurių turi būti pastatyta Lietuvos laisvinimo politika. Šiose sąlygose Amerikos lietuvių demokratinė išėjimo yra tikra palaima lietuvių tautai, nes tapusi integraline Amerikos dalimi, galėjo ir gali išstėti jai istorijos pavestą uždavinį. (Pabaiga)

Mokesčių departamento žiniomis 1975 m. Amerikoje buvo 90, 836 milijonierės ir 89,164 milijonieriai. Pirmieji pajamų mokesčiai buvo uždėti 1862 m. asmenims, uždirbantiems per metus virš \$800. Jie turėjo mokėti 3% pajamų mokesčių, bet daugelis buvo nepatenkinti, todėl po 10 metų įstatymas buvo panaikintas.

Apskaiciuota, kad vidutinis amerikietis iš kiekvieno dolerio išleidžia 22.3 centus maistui, alkoholiui ir tabakui.

LIETUVOS PAVERGIMO DOKUMENTAI

Surinko ir redagavo teisininkas Jonas Talalas

(Tęsinys)

441.

Kas nusikalto padirbęs netikrąjį arba perdirtą tikrąjį dokumentą, duotą vyriausybės arba visuomenės įstaigos arba tarnautojo, kuriuo patikrinimas jų veksamas, nutarimas arba įsakymas, norėdamas jį vartoti kaip tikrąjį arba žinodamas, kad tatau yra skiriama tam tikslui, tas baudžiamas kalėti graso kalėjime arba paprastame kalėjime.

448.

Kas nusikalto padirbęs netikrąjį arba padirbtą tikrąjį buvo žinomai padirbtas netikras, perdirtas arba turis melagingo pažymėjimo, arba išleidęs tokį dokumentą, jei už tą darbą tam tikra bausmė nenustatyta, baudžiamas taip, tarytum pats būtų padaręs netikrąjį, padirbtą arba surašęs tokį dokumentą.

Penktas poskyris
Kaltumo rūšys

51.

1/ Nusikalstamojo darbo, daromo kelių žmonių, kurie esti susitarę jį dirbti arba žinodami dirba drauge, (bendrinishais) laikomi tie, kurie:

1/patys tiesiog įvykdė nusikalstamąjį darbą arba dalyvavo jį vykdam; 2/ pakurstė ką kitą būti nusikalstamojo darbo bendrininku;

3/ buvo padėjėjai, teikę priemonių, šalinę kliūtis arba padėję nusikalstamąjį darbą įvykdyti, patardami, nurodymais, pasizadėdami nedaryti kliūčių jam įvykdyti arba nuslėpti.

2/ Didžiojo arba šiaip jau nusikaltimo bendrininkai yra baustini įstatymo nurodyta bausme už padarytą nusikalstamąjį darbą, bet padėjėjui, kurio pagalba buvo nesvarbi, bausmė lengvinama pagal 53 straipsniu nustatytas taisykles.

3/Baudžiamas tėra tas nusizengimo bendrininkas, kuris pats jį tiesiog padarė arba dalyvavo jį darant: kurs tytojas ir padėjėjas baustini tėra tais atvejais, kurie atskirai įstatymo nurodyti.

4/ Ypatingi asmens santykiai ir sąlygos, kurios nustato, didina arba mažina kurio bendrininko baustinumą, kitų atsakomybės nelinecia.

5/Bendrinishas, atsisakęs dalyvauti dirbant nusikalstamąjį darbą ir laiku emesis visų galimų priemonių jam neleisti, paliekamas nebaustas.

Septintas poskyris

Atsakomybė didinančios aplinkybės

65.

1/ Vadovaudamasis tomis taisyklėmis, kurios nustatytos pirmesniuojų (64) straipsniu, teismas gali padidinti bausmę tarnautojui, kuris nusikalto padaręs arba dalyvavęs darant bendrą nusikalstamąjį darbą: peržengdamas tarnautojų priklausymo santykius, neteisėtai naudodamasis savo pareigą arba įgaliojimu, grasdydamas spausiti, kaip kitaip neteisėtai naudodamasis valdžia arba peržengdamas tarnybos prievolę šiaip jau žmonėms, — jei už tokį peržengimą, naudojimąsi arba grasymą tam tikrų bausmių įstatymu nėra nustatyta.

2/ Jei tarnautojas yra pasmerktas arešto už nusikalstamąjį darbą, padarytą valstybės arba visuomenės tarnybą beeinant, tai teismui leidžiama: areštas pakeisti atstatymu iš tarnybos, arba be arešto, dar iš tarnybos atleisti.

3/ Jei tarnautojas už nusikaltimą, padarytą valstybės arba visuomenės tarnybą beeinant, esti pasmerktas kalėti paprastame kalėjime, neatimant luomo teisių (27-str.), tai teismui leidžiama kaltininkas atstatyti iš tarnybos nuo vienerių ligi penkerių metų laikui.

MVD pulkininkas liudija apie lietuvių tautos aktyvią rezistenciją

Iš pulk. leit. Gregorijaus Steponavičiaus Burlecko parodymų

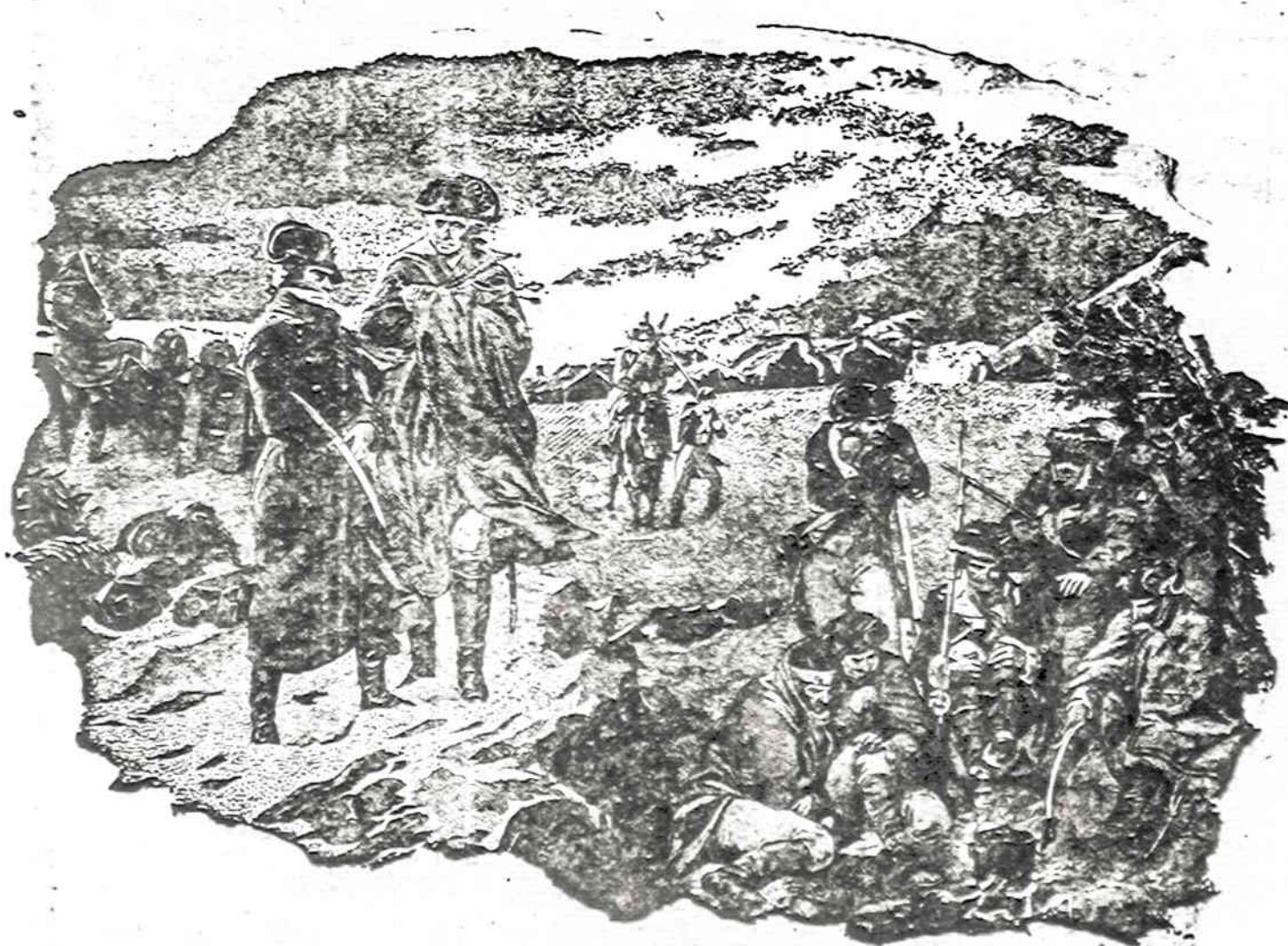
"NAUJIENOS" Nr. 183 1954. VIII 5.

1. Asmuo: G. S. Burleckij (alias Viktorov) yra arti 40 metų amžiaus, pauralės kazoko batišvio sūnus, vėdęs. Jis baigė zootechnikų mokyklą ir nuo 36 metų yra

(Bus daugiau)

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Cold war.

It was bad enough we had to fight the British for our freedom. But on top of that, we had to fight the weather, too.

Because winter at Valley Forge meant snow, ice, and freezing temperatures. All serious enemies to a makeshift army without proper clothing, not nearly enough food, and short on ammunition.

It was an army long on courage, but short on money.

And then the money came. Some \$27,000,000 from the pockets of new Americans.

That's how people took stock

Take stock in America.

200 years at the same location.

In America back then, and you know how the weather turned out.

Nowadays, people are still helping America stay strong and self-sufficient. And they're helping themselves to safe, dependable savings. By taking stock in America with the Payroll Savings Plan. Buy United States Savings Bonds. They won't leave you out in the cold.

Now U.S. Bonds pay 6% interest when held to maturity of 5 years (with the first year). Low, steady or deferred Bonds can be replaced if records are provided. When needed, Bonds can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

MENO ŽINIOS

Redaguoja MIKAS ŠILEIKIS

DAILĖ HIPNOTIZMO ĮTAKOJE

Rašyt. Arėjus Vitkauskas pri-
siuntė plaušią literatūros bei
informacijų apie meną hipno-
tizmo įtakoje. Tokias inofor-
mijas teikia Kraus hypnosis Cen-
ter, (Oak Park, Mich.), kuris
turį šešis skyrius. Dailininkas
Curtis Watkins buvo parinktas
tapyti paveikslus hipnotizmo
seanse, t. y. užhipnotizuotas, be
pasalines įtakos bei be sugestijų.

Pažadintas iš somnambuliz-
mo, jis negalėjo atsiminti, ką
jis darė užhipnotizuotas. Wat-
kins sako: "Per hipnotizmą me-
nų galima net studijuoti, kaip
atskirą dalyką kuris neturi as-
mens tikrojo veido bei psicholo-
ginių aspektų t. y. tarytum sa-
votiškas "arzacas", pasamones
abstrakcija. Kadangi žmogaus
protas visada veikia, jo gyvas-
tinga akcija nesustoja, tik tai ga-
li sulėtinti veiksmo kursą, saky-
sim, koks nors sutrukdymas,
gali pasamones kursą nukreipti
kita kryptimi arba visiškai nu-
traukti."

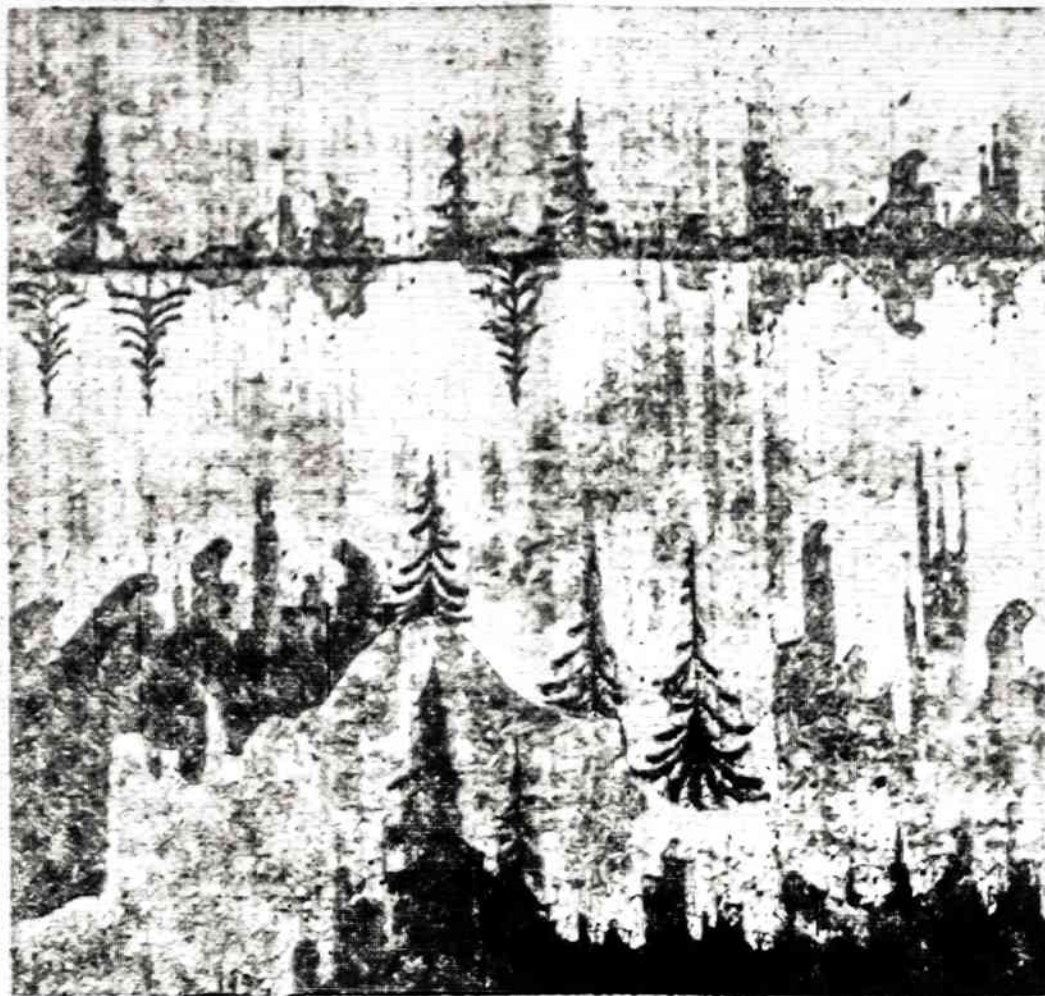
Watkins sako: "Mano pasam-
onė be jokio intelekto kontro-
lės, tik savaime išreiškia esteti-
nes savybes, kaip ir samonė".
Kaip žiūrovai reaguoją į hipno-
meną? sako Watkins. Daugu-
ma jų bando išskaityti simboliz-
mo žinias. Tada mane klausia:
Ar teisingai atspėjome? Supran-
tama, aš jiems nieko negaliu pa-
sakyti.

Iš tikrųjų, hipnozės įtakoje
dailininkas kuria tarytum mie-
godamas ir sapnuodamas, bet
jo kūryba neturi temos, kada-
gi greit nutrūksta ir pasikei-
čia nauja kryptimi, kitais vaiz-
dais, vieni matomieji daiktai
neturi ryšio su kitais daiktais.
Priešiniai išsėna surrealistiniai,
fantastiški, bet groteskiniai. Ta-
čiau surrealizmas turi mintį,
tikslą, realistinę formą ir savo-
tiską grožį. Net mūsų M. K.
Čiurlionio kūryboje yra simbo-

likos, mistikos, gilių filosofijos,
ir surrealistinių elementų. Visi
Čiurlionio paveikslai apgalvoti,
juose slypi gili estetinė pras-
mė ir dvasinis grožis, be atsitiktin-
my. Watkins pastebi, kad hip-
notizmo įtakoje pats stebisi,
jog tik realistiniai paveikslai jam
matėsi akyse, be jokių abstrak-
čių formų.

Visokie kurybai "paskatini-
mai", vaistai ar alkoholis varto-
jami, bet iš to mažai naudos,
jeigu žmogus neturi talento.
Hipnotizmą naudoja ir medic-
noje tam tikrais atvejais, pavy-
zui, American College of Clinical
Hypnosis ir kt. bet dailėje da-
romi eksperimentai be praktiš-
kos naudos. Rimtai kūrybai reik-
kia sveikos dvasios ir sveiko
proto. Čia nėra pirmasis toks
bandymas. Buvo daromi su psi-
chiniai sergančiais pacientais,
kurie taip pat, kaip ir Watkins
trance matė tai, ko sveikas pro-
tas negalėtų įsivaizduoti. Vien-
nas čekas (pavardės neskelbiu)
susirgo aštria schizofrenija. Jis
buvo geras dailininkas. Jam bu-
vo leista ligoninėje tapyti. Po
septynių metų jo darbus per-
žiūrėjo psichoterapijos spė-
listai ir menininkai. Jie rado
vertingų technškai atliktų dar-
bų, kurie visi buvo surrealizmo
stiliaus, — mišinys įvairiausių
formų.

Watkins moka gerai piešti,
jaucia spalvas ir turi gerą tech-
nikos skonį. Jo tapyti paveik-
slai hipnotizmo įtakoje, labai
primena Salvador Dalí (ispa-
nas), bet Watkinso "hipno-
tapyba" lieka be minties, be tem-
mos be ypatingos reikšmės, kaip
ir kitų pasamones arba hipnotiz-
mo įtakoje. Rašančiam teko ma-
tyti Watkinso ir kitų panašiose
situacijose atliktų paveikslų, ku-
rių du pasauliai nesuderinami.

M. K. ČIURLIONIS

PAVASARIO SONATA

Protestuoja prieš šarlatanus

Prieš kiek laiko Meno žiniose
buvo jau minėta, kad masiniai
gaminami paveikslai užtūdo
Amerikos meno galerijas ir li-
gonines, kur tik galima, ten
Hong Konge gaminti paveikslai
pardavinėjami pigiomis kaino-
mis. Dabar per televiziją ir spau-
doje keliamas protestas dėl žmo-
nių apgaudinėjimo. Paveikslai
gaminami Hong Konge vietinių
jaunų artizanų (kiniečių) va-
dovaujami nesąžiningų pirklių
Europos stiliumi ir fiktyvinėmis
pavardėmis pasirašomi. Skelbia,
kad tokie paveikslai esą garsi-
jų dailininkų originalai. Vienas
toks artizanas per dieną paga-
mina 10 ir daugiau kopijų to
paties paveiklo. Chicagoje jau
rasta vienoje meno galerijoje,
kuri turėjo gerą vardą, net ke-
lios to paties paveiklo kopijos.

Hong Kongo paveikslai, dau-
giausia realistiniai peizažai, pa-
menė didžiojoje nepažįsta me-

gai romantikos stilų: prancūzų,
olandų ir kt. meistrų. Tos rū-
šies paveikslų rasitė ne tik vi-
sur kitur, bet ir šv. Kryžiaus li-
goninėje, pigiomis kainomis par-
davinėjami. Tuos paveikslus
platina tam tikras sindikatas,
nesąžiningi pirkiai. Tokie ap-
gavikai ne tik išnaudoja tuos,
kurie perka jų produktą, bet ir
jaunus kiniečius, kurie jiems
dirba už centus, bet ne meno
kultūrai. Televizijos reporterių
apklausinėjamas Merrill Chase
galerijos direktorius pasakė,
kad šitie artizanai ateityje būsią
garsūs menininkai.

Amerikos dailininkai, maty-
dami, kad žmonės perka pseudo-
meną dėl to, kad pigus, protes-
tuoja prieš ne etišką ir apgau-
lingą darbą. Menas yra laisvas
ir sunkiai kontroliuojamas. Įsta-
tymai kol kas meno daug nulei-
čia. Čia yra kultūros, estetikos
ir laisvos kūrybos savaime gro-
žio dalykas. Bet plačioji visuo-
giausia realistiniai peizažai, pa-
menė didžiojoje nepažįsta me-

no vertybių, todėl apgavikams
yra gera dirva pasipelninti. Eu-
ropoje vėl iškilo multi milij-
oninė meno apgavikų afėra. Ten
kopijuoja didžiųjų meno meist-
rų darbus. Tikrieji menininkai
dėl to labai nukentė, kai žmo-
nės savo namuose laiko trafare-
tą.

ST. PETERSBURG, FLA. Šaulių kuopos nauja valdyba

Lietuvių Klube įvykęs Romo
Kalančios šaulių kuopos susirin-
kimas išrinko naują valdybą:
pirmininku p. Juozas Babrys,
vicepirm. p. Aniceta Miliaus-
kienė, II-ju vicepirm. p. Stasys
Grušas, sekretorus p. Adolfas
Aidukas, išdininkas p. Kostas Ste-
ponkus ir parengimų vadovė —
p. Natalija Navickienė.

Nutarta ruošti Romo Kalan-
čios paminėjimą. J. Krs.

A. PLEŠKYS

Spaudą pavarčius

Neapšviesto jaunuolio vaizduotė

1918 metais, visą šalį padėję
žinoma, ne iskartą, apvertė
aukštyn kojomis. Pirmiausia
buvo atkurta pasididžiavimo
ir garbės, savo žygiams verta
narsioji Lietuvos kariuomenė
ir šaulių sąjunga. Reikėjo pra-
lieti daug kraujo, paaukoti
daug jaunų gyvybių bet lietuviai
į tą sunkią ir žiaurią kovą, su ga-
lingesniais priešais laimėjo.
Nepriklausomą Lietuvą atsta-
tė ir pradėjo naują gyvenimą.
Pirmoje eilėje lietuvių kalba
vietoje svetimos, buvo pasta-
tyta pirmoji vietoje. Lietuviai
savo tėvynėje, tėvų ir protėvių
žemėje pasijuto esą lygus ru-
sui, vokiečiui ar lenkui ir jau
esąs savo šalies šeimininkas.
Mokyklos buvo sulietuvintos
jų skaičius keliolika ar net ke-
lias dešimt kartų padidintas.
Jose kiekvienam lietuviui bu-
vo skiepijama tautinė dvasia,
saviraba, kad esi lietuvis, pa-
sididžiavimas savo garbinga
praeitimi, protėvių karžygis-
kės darbais. Visose įstaigose
ir visame viešame gyvenime te-
buvo naudojama tik lietuvių
kalba. Visose tarptautinėse
konferencijose Lietuvos ats-
tovas atsisėda greta didžiųjų
valstybių atstovų. Visose tarp-
tautinėse sporto šventėse ir
tarptautinėse parodose greta
kitų tautų valstybių vėliavų
plevėsavo ir mūsų tautinė tri-
spalvė. Ar tas neteikė lietuviui
garbės ir pasididžiavimo. Per
tą trumpą pasaulinių ūkinių
krizių ir ūkinio sutrikimo lai-
kotarpį nepriklausoma ir lais-
va Lietuva gerokai prisistūmė
jo pūmyn. Buvo sukurti, vi-
sos šalies ūkiniai begalo reikš-
mingi, tokie didžiuliai gamy-
bos ir prekybos vienetai kaip
Plienocentras, Maistas, Lie-
tukis, gana stambūs tekstilės,
smulkios geležies apdirbimo ir
visa eilė kitos stambesnės ir
smulkesnės pramonės. Buvo
įkurtas daugiafunkcietis uni-
versitetas Kaune, atgavus Vil-
nių ir Vilniuje, muzikos ir dai-
lės aukštosios mokyklos, pe-
dagogikos ir prekybos institu-
tai, kelios dešimtys gimnazijų
(Highschool), kurios paruo-
šė kandidatus visoms aukšto-
siosioms mokykloms ir keli tūk-
šantiniai pradžios mokyklų. Bu-
vo išauklėta nauja, savimi pa-
sitikinti, tautiniai susipratę
ir save gerbiančiai nauja inteli-
gentijos karta. Per tą trumpą
22 (1918-1919) metų laikotarpį,
toji beraščių žemdirbių ir me-
tininkų (kumečių) tauta, vir-
to daugiausia ar mažiau inteli-
gentų, patrijų tauta. Kiekvie-
nas sąmoningas ir tautiniai su-
sipratęs lietuvis šitą nepri-
klausomybės laikotarpį gerbia
aukština, juomi didžiuojasi ir
jį laiko vienu iš svarbiausių
lietuvių tautos ir valstybės gy-
venimo pasididžiavimo ir gar-
bės vertybių istorinių laikotarpių.

(Bus daugiau)

KNYGOS ANGLŲ KALBA

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų motybių
aprašymai, paimiti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai iliustruota.
150 psl. Kaina \$2.50.

Dr. Juozas B. Končius, HISTORY OF LITHUANIA. Lietuvos istorijos
santrauka nuo pat senųjų žemių iki pokario metų. Vidutinio formato, 142
psl., kainuoja \$2.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLE Vy-
tauto bruožai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją.
211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir
kitas knygas galima įsigyti atsiėmusius i Naujienas arba atsiėmusius čekį ar
piniginę perlaida.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

Išėjus iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastan-
gas daryti įtakos i krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis
bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietu-
vių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis.
Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapežinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai aplė-
diant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyk-
lose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

Juozas Kapežinskas, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai, Išeivio Dalia
yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsia. Tai yra Amerikoje bei-
kuriančio ir patvariai išsikūrusio asmens istorija. Knyga gausiai ili-
struota. 300 psl. Kaina 7 dol.

ČIKAGIETIS ĮSPODŽIAI KOMUNISTŲ PAVERTGTO LIETUVŲ.
Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naujakiuose,
Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ka ji ten matė, kokias
kalbas girdėjo ir ka jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat
išversta i anglų kalbą.

M. Zolčenko, SATYRINĖS NOVELĖS. Genialaus rusų rašytojo
60 satyrinių novelių, 199 psl., kaina \$2.

D. Kurešis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UZDANGOS. Au-
toriaus pastabų neapgauna Intuistų ir agitpropo propaganda bei
uzklausimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Prof. P. Pakarklis, KRYŽIUOJŲ VALSTYBĖS SANTVARKOS
BRUOŽAI. 176 psl. dokumentuota istorinė studija apie prūsų likimą.
Kaina \$2.

Vincas Zemaška, LIUBILNO UNIJOS SUKAKTIES PARAŠTJEL.
84 psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsiėmusi darbe valandomis arba užsakant paštą ir pridodant
čekį ar piniginę perlaida.

NAUJIENOSE GALIMA GAUTI H. TAMASČAUSKO LIETUVIŠKĄJĄ PAMARĮ

336 puslapių su žemėlapiu ir pavelsiais aprašo Pamarį, saunos jo
gyventojus ir gamtą. 1200 lietuviškų vietovardžių sąrašas. Knyga
kaina \$6.00, minkšti viršeliai.

Peršuntimui paštą reikia pridėti dar 50 centų.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dėdė Šerną sa-
menlikai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausė jo pasakų.
Dabar jie gali pasikviti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą.
Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasakoti gražų istorijų.
Naujai atvykęs lietuvis galėtų žiemos ar vasaros pasididžiavimams nu-
pirkti Antano Rūkos parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMĄ —
Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžingus kiekviena, kas ji st-
simena ir pažinojo, o naujiesiems ateitiems, jauniui, rašytojo ANTA-
NO RŪKO lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas
duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų lietuvių šviesuolių gyvenimu
ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Ado-
maitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istori-
jos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti poikly knygų, kurias papasakoti būtų
knygų spinta ar lentyna.

Aleksandras Pakalnikas, MES GRĮŽTAME. Įdomūs jaunų žmonių
atsiminimai ir įvykiai bei vietų aprašymai, skaitomi kaip ro-
manas. 367 psl. Kaina \$6.

A. Pakalnikas, METAI PRABITYJE. Netolimų įvykių prisiminimai
ir laiko įvykių Lietuvoje ir Vokietijoje aprašymai, suskirti
į 12 dalių, 296 psl., kaina \$8.

Dr. Kazys Grinčius, ATSIMINIMAI IR MINTYS. II tomas. Gro-
žia viršeliai. 336 psl. Kaina \$6.00. Minkštieji virš-
eliai — \$2.00; II dalis, 225 psl., įriška — \$3.00, minkš-
tieji viršeliai — \$2.00.

Henrikas Tomas — Tamalaukas, LIETUVIŠKAS PAMARYS.
Pakalnikas ir Labgauras aprašė ir įdomiais aprašymais, ili-
stracijomis ir dokumentacija. 336 psl. kaina \$6.

P. Kestonas, TARP ŽALVŲ PALAPINIŲ. Trijų dalių Lietuvos
partizanų buities romanas 282 puslapiai. Kaina \$8.

Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai
170 psl.

M. Gudelis, POVLIS MILERIS. Biografijos bruožai 222
puslapiai

Knygas užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaikoma.

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6106

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai at-
beira didellius darbus. Pirmą, jie pa-
dėda jums pasiekti asmeniskus jūsų
užsimojimus. Antra, jie padeda su-
kurti geresnę apylinkės bendruomenę
ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėne-
sio dieną, neša nuosimčius nuo mē-
nesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie ne-
ša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos
sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sauskaitos
neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Išleista 1928 metais.

Tel. 421-3070

Išlaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of December 1, 1977 Subscription Rates:	
In Chicago \$33.00 per year, \$18.00 per six months, \$10.00 per 3 months. In other USA localities \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$9.00 per three months. Canada \$33.00 per year; other countries \$34.00 per year.	
20 cents per copy	
Nuo gruodžio pirmos d. Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose:	
metams \$33.00	
pusei metų \$18.00	
trims mėnesiams \$10.00	
vienam mėnesiui \$3.50	
Kitose JAV vietose:	
metams \$30.00	
pusei metų \$16.00	
trims mėnesiams \$9.00	
vienam mėnesiui \$3.00	
Kanadoje:	
metams \$33.00	
pusei metų \$18.00	
vienam mėnesiui \$3.50	
Užsienio:	
metams \$34.00	
pusei metų \$18.00	
vienam mėnesiui \$4.00	
Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Apskaldė priešus, dabar kerta saviesiems

Stasys Barzdukas, į "šipulius" sutrynęs visas politines partijas, paskutiniu metu atsuko savo veidą į savuosius ir pradėjo kirsti jiems iš peties. Kaip žinome, mokytojas Barzdukas ilgus metus save skaitė krikščionių demokratu, bet įsitikino, kad partijos vadai, daug energijos, darbo ir pasižymėjimo įdėjusieji į Lietuvos krikščionių demokratų partiją, susitarė su keliais kitais jaunesniais veikėjais ir atidarė frontą prieš krikščionių demokratų partijos vadus. Dar nepriklausomoje Lietuvoje jie įsisteigė savo žurnalą, kad galėtų kritikuoti demokratines santvarkos Lietuvoje siekiančius krikščionis demokratų. Reikia pripažinti, kad jauniems frontininkams pavyko duoti krikščionims demokratams kelias labai sunkias žaizdas. Jie pajėgė pakirsti jų veiklą nedemokratinėje Lietuvoje, pradėjo kalbėti visų katalikų vardu tremtyje, o Romoje laimėjo patį didžiausią mūšį, atėmė krikščionių katalikišką spaudą. Spaudoje įvairiausiomis insinucijomis krikščionys niekino, nuvertino ir pasiskelbė vieninteliu tik krikščionių, bet ir visų lietuvių atstovais. Visų krikščionių veikėjų numarinti jiems nepasisekė, negalėjo visiems ir užčiaupti burnos, bet protesto balsas buvo silpnas, kiekviena ištarta mintis kritikuojama ir niekinama.

Iš lietuvių liaudininkų Barzdukas smulkščio Sėją laikė liaudininkų politinė išmintimi, iš trečiafrontininkų pasiėmė Railos stilių, iš tautininkų atidžiai seka Vincą Rastėnį. Jis bando savo ištikimuosius įtikinti, kad jo parinkti atstovai kalba jo paties sunaikintų ir palaidotų politinių grupių vardu, o visi kiti neturi jokio politinio svorio, o jeigu ir palenkia svarstyklės vienon ar kiton pusėn, tai tas svoris labai langvutis, tinkamas tikrai drachmom sverti. Barzdukas, susidorojęs su visomis lietuviškomis grupėmis, ir parinkęs joms tokius atstovus, kokių jis norėjo, apsižiūrėjo, kad politinėms grupėms kirstas smūgis vis dėlto nebuvo toks mirtinas, kai jis ir jo leitenantai laukė. Praeitais metais tos politinės grupės padarė daug, negu Barzdukas būtų norėjęs joms pripažinti. Svarbiausia, kad nei viena politinė grupė nepripažino paties Barzduko parinktų atstovų, o kai krikščionys demokratai, atgaivinę savo organizaciją, bandė net rezoliuciją savo priimti, tai barzdukiniai sukėlė didžiausią triukšmą. Jie negalėjo suprasti, kaip frontininkų jėga pribaugti kri-

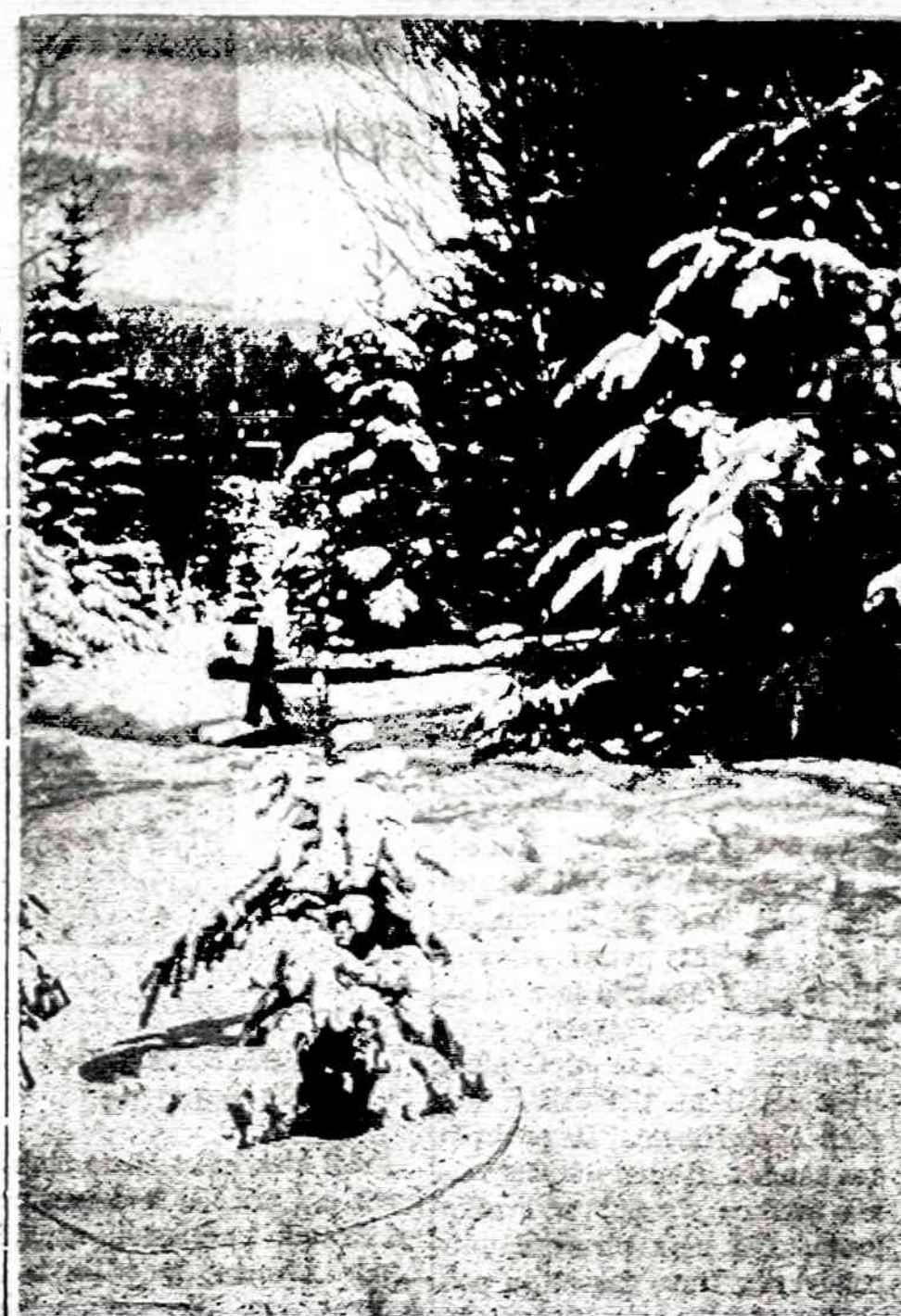
kščionys driso pakelti galvą ir net rezoliuciją paskelbti. Dėl rezoliucijos būtų dar pusė bėdos, bet kai Petras Maldeikis paskutiniame Tėvynės Sarge paskelbė straipsnį "Pralotas Mykolas Krupavičius ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė", tai Barzdukas susirūpino. Iki šio meto Barzdukas savo rašiniuose gana dažnai paminėdavo prel. Krupavičiaus pasakytus žodžius, bet tas citatas vartodavo visai kitiems tikslams, negu Bendruomenės steigėjas norėjo, o prel. Krupavičių pažinusių bendraminčiai protestuodavo dėl tiesos trempenimo.

Barzdukas rado reikalo rimčiau atsilipti į Maldeikio keliamus faktus. Jis Pasaulio Lietuvių parašė straipsnį, pavadintą "Krupavičius ir Bendruomenė šališkų parade", išvardindamas atsitikimus, kur jam teko teisintis dėl netikslų prel. Krupavičiaus minčių interpretacijos. Kitus Barzdukas labai "suraitydavo", bet su Maldeikiu jam jau gerokai sunkiau. Maldeikis labai gerai pažįsta prel. Krupavičių, žino jo pareikštas mintis ir labai tiksliai nustatė, kuriais atvejais ir sumetimais tos mintys buvo reišiamos. Maldeikis taip pat žino, kada barzdukininkų kontroliuojamoje lietuviškų vienuolių spaudoje pats prel. Krupavičius neturėjo teisės pareikšti savo nuomonės, ne ji nesutikusi su frontininkų skelbiamomis mintimis. Barzdukiui labai nepatinka prel. Krupavičiaus mintis paskelbti Maldeikio, leidžianti organizacijoms veikti, bet patarianti savo žingsnius patikrinti. Apie save labai geros nuomonės esančio mokytojo savigarbą neleidžia kitiems tikrinti ar derinti jo žingsnius. Šita Maldeikio pastaba, parodanti tikrą prel. Krupavičių, o ne Barzduko situotą, verčia mokytoją Barzduką paskelbti šitokią pirmos klasės mokinio argumentą:

"Ir sugalvok! Taip kaip didikų ir bajorų laikais: vienoj pusėj jie, kitoj — liaudies, muzikai. Jie politikavo, liaudis baudžiavą ėjo ir mokesčius mokėjo. Tada susimąstai kartu su Jonu Aisčiu: "Ir šiandien mums veiksniai, gali sakyti, kartoja: bendruomenė gali būti rami, yra kas Lietuvą vaduoja". Jeigu ti netingi, tai rašyk ir nešk savo raštus "patikrinti" — kad tik nepašišiausių koks veiksnio politikierius! Viešpatie, kokių tai dvelkia visuomeninių skurdumų! O vis dar svajojame, kad reikia sudaryti sąlygas aktyviai reikštis, tartis ir susitarti, o susitarus bendro mis jėgomis tai daryti. Bet ar nesikartoja iš naujo „vado kulto“ istorija? Kas nutiko? Tauta gali būti rami, nes tautos vadas budi ir rūpinasi". (Elegijos 144 psl.). (PL., 1978 m. vas. Nr. 1045 psl.).

Maldeikis primena, kad prel. Krupavičius patarė ne tik tartis ir susitarti, bet patarė dar "patikrinti", ar karta is jau toks pats raštas nebuvo pasiūstas, ar kartais tas pats žingsnis jau anksčiau nebuvo padarytas. Nesitarimo ir nesutarimo pavyzdžių lietuviškame gyvenime mes visi jau pakankamai turime. Bet tie faktai mokytojui nieko nesako. Iš veiklos faktų jis nenori pats pasimokyti ir savo adjutantus pamokyti. Jis yra įsitikinęs, kad geriau visą dieną vanginti Valstybės Departamento pareigūnus, daužyti valdžios įstaigos stalo lentas, kad vėliau išaiškinti, jog tas reikalavimas buvo tuščias. Atkakliai reikalauvo paleisti atstovą, kuris visai nebuvo suimtas. Ar negeriau visai išardyti lietuvių susitikimą su prezidentu Niksonu, jeigu į delegaciją neįrašomas barzdukinis atstovas, nors jis nieko naujo toje delegacijoje negalėjo pasakyti.

Barzdukas, nepajėgęs nei paneigti, nei sugriauti Maldeikio dėstomų prel. Krupavičiaus minčių, artėdamas prie savo "studijos" pabaigos, tvirtina, kad ir Bendruomenės žmonės "būtume vien angelai su žydriaus sparnais". "Bet mes dirbam. O kas dirba, tas gali ir suklysti". Prispazinimas labai reikšmingas. Jis parodo prel. Krupavičiaus gilesnes mintis ir Maldeikio išpresnę logiką, bet ar Barzdukas, prisipažinęs prie darbo, būtų paminėjęs, ką jis

Ziema miške

DR. JONAS GENYS

LIETUVOS LAISVINIMO EIGOS APŽVALGA

(Paskaita, skaityta Čikagoje Lietuvos Nepriklausomybės minėjime)

(Tęsinys)

Belgrade, Dr. K. Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, buvo pakviestas į posėdį su Amerikos delegacija, kaip sen. Dole patarėjas. Kai Jugoslavijos policija išvarė du latvius, kurie buvo atvykę pamatyti savo delegaciją, sen. Dole ir ambasadorius Goldberg padarė tokius pareiškimus, kad jugoslavai turėjo atsiprašyti.

Kudirkos filmo rodymas plačiai Amerikos visuomenėje yra vienas toks faktas, kuris turi nepaprastą reikšmę mūsų laisvės kovoje. Pats filmas pagaminimas ir jos specialus rodymas Amerikos mokykloms dar kartą įrodo, kad turime labai daug draugų, kurie mūsų reikalus remia. Tenka didelę pagarbą šiam dideliui patriotui Simui Kudirkai, kuris tiek daug išgarsino Lietuvos vardą. Amerika yra laisvas kraštas. Čia savo balsą kelia ne tik mūsų draugai bet ir mūsų priešai. Amerikos užsienio politika kartais atrodo neatsargi ir atrodo, kad Amerikos pritarimas Lietuvos laisvės reikalui gali sumažėti. Tačiau okupantas gali dėl to nesidžiaugti. Faktai rodo, kad mes turime šimtus draugų ne tik JAV kongrese, bet ir Amerikos visuomenėje. Vis daugiau žmonių pradeda sužinoti apie rusų "rojų".

Tęskime vieningą veiklą

dirba? Tie lietuviai, kurie prisilaiko prel. Krupavičiaus patarimo, kurie ne tik pasitaria, bet ir susitaria, žymiai daugiau padarė ir šiandien dirba, tuo tarpu Barzduko vadovaujama grupelė baigia ardyti pagrindinį prel. Krupavičiaus paliktą kapitalą. Jie suskaldė Bendruomenę, jie gerokai apardė Amerikos lietuvių vienybę, jie linkę ir pataria bendrauti su okupuotais broliais, kad žino, kad gali bendrauti tikrai su rusams ištikimais tarnaujantais agentais.

Peržvelgę padėtį, matome, kad Lietuvos laisvės reikalas tebėra aktualus, Lietuva tebėra gyva ir mūsų draugai tebėra mūsų puoselėje. Mums reikia ir toliau išlaikyti Lietuvos klausimą gyvą pasaulinėje spaudoje ir tarptautiniame forume. Todėl mes, laisvo pasaulio lietuviai turime:

- 1) remti visas mūsų organizacijų pastangas kovoje už Lietuvos laisvę,
- 2) toleruoti politines kitų žmonių idėjas ir kitų žmonių priemones, siekiant to paties tikslo,
- 3) jungtis į Amerikos politines organizacijas, nes per jas mūsų balsas bus sustiprintas,
- 4) ieškoti draugų Lietuvai visur ir visada; kiekvienas lietuvis turi tapti savo tautos ambasadoriumi.

Nauji okupanto planai

Okupantas labai bijo mūsų lietuvių organizuotos veiklos. Praktiškai vykdyto šmeižto, teroro ir neapykantos politika jiems ne atnešė norimų rezultatų. Dabar jie keičia metodus ir imsis visai naujų priemonių mūsų viešąją veiklą palaužti:

- kvies mūsų jaunimą į jų ruošiamus kursus;
- siųs mums filmas, ansamblius, dainininkus ir menininkus; kvies mūsų mokslininkus lankyti okupuotoje Lietuvoje, ir siųs savo mokslininkus į šį kraštą;
- remis mūsų ružavą spaudą, kuri niekins Lietuvos laisvės darbuotojus;
- grasins mūsų tautą sunaikinti, jei mes jų negarbinsime; infiltruos mūsų organizacijas žmonėmis, kurie teikia okupantui informaciją ir jas silpnins iš vidaus;
- okupuotoje Lietuvoje leis knygas, kurios juodins emigracijos veiksmų veiklą ir tos veiklos vadus;
- ir ypač remis visus mūsų nuomonių skirtumus, kad organizacijos kovotų tarp savęs.

Galutinis tikslas — palaužti mūsų valią ir asparumą, įnešti nepasitikėjimą veiksmams ir paraližuoti visą veiklą už Lietuvos, laisvę kad Lietuva priklausytų vien rusų malonei.

Reikia peržiūrėti mūsų atsakymus

Naujos rusų taktikos akivaizdoje mes, laisvo pasaulio lietuviai, turime tinkamai reaguoti į visus okupanto ėjimus ir peržiūrėti savo veiklos planus.

Jei okupantams užteks atsistatinti politruką ar dainininką, chorą ar filmą, ir mes dėl to akis išbadysime, okupantas mūsų sunaikins greičiau negu jis pats planavo.

(Bus daugiau)

J. VENCLOVA

Lietuviai žilų senovė

KELIOS PASTABOS

(Tęsinys)

Sulig italų istoriku prof. L. Vannicelli (L'osservatore Romano, 1958-V-7 d.) lietuviai maždaug nuo 1800 metų prieš Kristų izoliuoti gyveno miškingose srityse tarp Baltijos ir Volgos upės. Panašiai kalba ir istorikas prof. R. Burham (31-27): "Show that in the second century B. C. Lithuanians were living south of the Baltic and were then as highly civilized a people". O olandų kalbininkas prof. dr. S. Potter (Language, 1930, 96 p.) nurodė: "They (the Lithuanians) still have their homes where they lived 4000 years ago".

Garsus pasaulio mokslininkas prof. dr. A. Bezenberger (Trudy deviatogo arheologičeskogo Sjezda v Vile 1893, Moskva, 1897, II t. 87). IX Arheologų kongrese Vilniuje 1893 m. apžvelgęs priešistorinius paminklus, priėjęs išvados, jog lietuviai savo krašte gyveno jau 7000 metų, t. y. 5000 metų prieš Kristų.

Taip pat panašiai nurodė žymus pasaulio priešistorikas prof. H. Bender (17-55): "Indeed, it has been made very possible on the grounds of linguistic, natural science and geography, that the Lithuanian stock has dwelt in its present location for at least 5000 years, which would approximate the duration of the Indo-European period so far as it is known". Gi prof. I. File-

vič (57-133), pasirėmus archilogijos duomenimis, tvirtino, jog lietuviai savo žemėje gyveno jau 5000 metų. Taipogi istorikai tvirtina, jog lietuviai savo žemėje yra aborigenai: prof. G. Schultz-Pfäelzer (Die grosse Grenze, 1938): "Lietuvių tauta, savo žemę giliai įleidusi šaknis, gyvena čia kaip pirmą kartą". Prof. S. Ostermeyr (Is es anzuraten, die lithauische Sprache zu verdrängen, 1817) konstatavo: "Pati lietuvių tauta yra pirmą kartą (Urvolk), kuri jau tūkstantčius metų gyvena ir nesumažėja išsilaikiusi". Doktorantas M. Aschmies (10-29) rašė: "Is viso atrodo, jog pirminiai Lietuvos gyventojai buvo lietuvių padariniai".

Dar kiti istorikai lietuvių laiko seniausiais Europos gyventojais: prof. E. Powell (166-188): "It is enough to say that the Lithuanians old-timers so far as Europe is concerned". Istorikas J. Hertmanowicz (77-3) sako: "Lithuanians are the oldest of all the European nations". O prof. dr. J. Ehret (54-6) lietuvių laiko Europos Adomų bei pirmuoju žmogumi.

Antropologas prof. J. Žilinskas (Vairas, 1935, II nr.) lietuvių laiko tiesioginiais anais seniausios Europos rasės. Tai papildė prof. J. Jurginis (Legendo apie lietuvių kilmę, 1971, 180): "Tarp Vyslos žemupio ir Nemuno iki Volgos aukštupio vyravo proteuropinis tipas (Paleoantropologia)".

LIETUVIAI — VIENA IS PAGRINDINIŲ INDOEUROPIEČIŲ TAUTŲ

Bene žymiausias mūsų proistorės žinovas prof. dr. V. Krėvė-Mickevičius (Tauta ir žodis, 1923, 79), kons-

tatavo: "Ašlenų (graikų) gimtinės, jų patį padavimų ir rašytų nuorodoms, reikia ieškoti taip pat šiaurėje, be to, kaimynystėje su lietuviais". Tuomi pripažintama, jog lietuviai buvo sena ir atskira indoeuropiečių tauta, kaip ir graikai. Ir vokiečių proistorikas dr. H. Krueger savo veikale "Griechen und Litauer" pripažįsta, jog senovės lietuviai sudarė atskirą pagrindinį indoeuropiečių tautų šeimą, ir kad žilų senovės lietuviai gyveno prie Baltijos jūros kaimynystėje su graikais.

Anglų istorikas E. Harrison (75-6) nurodė: "The present-day Lithuanians are a survival of a separate and distinct branch of the Aryans family". Gi prof. G. Schulze-Pfäelzer (Die grosse Grenze, 1938) paminėjo: "Jie (lietuviai) turi seniausią pastovią tėvynę iš visų arijų (indoeuropiečių) tautų". Dr. J. Baltrušaitis (13-10) konstatavo: "A branch of the Indo-European family, which today speaks one of Europe's oldest languages, the Lithuanians".

Lietuvių atskira, pagrindinė indoeuropiečių šaka laiko: dr. O. Schrader (186-131), prof. T. Tallents (215-138), prof. H. Pauw (197-29) etc. O kai kurie kiti istorikai lietuvių laiko seniausią indoeuropiečių šaką: prof. J. Žilinskas (264-105): "Seniausią indoeuropiečių šaką — lietuviai". Panašiai pasisako prof. V. Srogiene (Liet. ist., 18 p.): "Lietuviai seniausią Europos arijų tautą". Pasaulinio masto istorikas prof. dr. W. Ripley (180-341) tvirtino: "... is the most archaic member (the Lithuanians) of the great aryan".

Dar kitas pasaulinio garso istorikas dr. I. Taylor

(214-261) pripažįsta lietuvių reprezentantais pirminės arijų bei indoeuropiečių šeimos: "This it would seem that the Lithuanians have the best claim to represent the primitive aryan race". Panašiai kalba ir prof. A. Scott (187-205): "They (the Lithuanians) are one of the mystery races of Europe, a surviving remnant of the aboriginal Aryan stock left over in the shaping of the other nations". Juo labiau, nes lietuviai visais atvejais išlaikė seną indoeuropiečių bendrąjį palikimą (placiai išdėstyta J. Venclovos "Lietuvių tautos pasaukimas", 1975 m., 22-30 p.).

ZILOJ SENOVĖJ LIETUVIAI APĖME DIDŽIULIUS PLOTUS

Beveik visi istorikai sutinka, jog lietuviai žilų senovė, ypač žvalgyto amžių (1800-500 pr. Kr.), užėmė daug didesnę teritoriją, kaip nurodė objektyvus istorikas prof. M. Liubavskis (128-3): "Tik drąsiai galime manyti žilų senovę lietuvių gyvenusius ne tik Nemuno ir Vakarų Dauguvos baseinuose, bet ir toliau rytuose... Archeologai šiandien Kalugos gub. rado senkapių, kuriuose buvo deginami lavonai. Tuose senkapiuose rasta daiktų tos pačios kultūros, kurie yra žinomi iš kasinėjimų, datų nuo seno lietuvių gyvenamose vietose — Nemuno apylinkėse".

(Bus daugiau)

KAITY KITE IR LATINKITE DIENRASTI

TRUMPAI

— Detroito Liet. Organizacijų Centro valdybos įgaliotas kasininkas Ant. Vaitėnas atsiuntė tokį raštą: "Esame dėkingi Jums už spausdinimą žinių apie Vasario 16 šventės minėjimą ir tarptautinę nuosirdų acū. Ta proga, norėdami paremti lietuviškąjį kultūrą, atsiuntė dešimkę čiu kuklių \$10 auką". Dėkui valdybai ir visiems to junginio nariams bei organizacijoms.

— Kazimieras Kuprešis, išėjęs pensijon žinomas Marquette Parko biznierių, anksčiau gyvenęs mūsų kaimynystėje, lankėsi Naujienose. Dėkui pat už atsiųstą penkinę.

už vizitą, ankstybą prenumeratos pratęsimą ir ta proga įteiktą \$7 auką. Dėkui tos apylinkės tautiečiui, užsisakiusiam Naujienas vieneriems metams ir atsiuntusiam \$2 auką, bet pavardės prašiusiam neskelbti.

— Juozas Kaributas, Los Angeles, Cal., aktorius ir režisierius, spaudos bendradarbis taip pat knygy "Teatrinio vargo keirė" autorius, remdamas lietuviškąją spaudą, atsiuntė dešimkę Naujienų paramai. Dėkui.

— Ponia Matilda Chopulis, Rockford, Ill., kiekviena proga paremia Naujienų leidimą. Dėkui už ankstybą be raginimo prenumeratos pratęsimą, sveikėdama mūsų kaimynystę, taip teje, lankėsi Naujienose. Dėkui pat už atsiųstą penkinę.

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmoko daugelį kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdrausimams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudimą ir ilgą laiką, kuri yra pigi, nei SUSIVIENIJIMAS, neleidžia palie, o teikia patarimus savitarpinę pagalbą pagrindu.

SLA — jau turi daugiau kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudimas tikrai ir saugus. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausią apdraudimą nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jauniui duoda gerą Taupomąją Apdraudimą - Endowment Insurance, kad jauniui gautų pinigų sukurto mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jauniems labai pigią TERM apdraudimą: už \$1,000.00 apdraudimas tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviški KLUBŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentinės apdraudimo mokesčio \$2.00 metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonij. Kreipkitės į kuopos veikėjas ir jie padės paaiškinti apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysite:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

Naujienų vadovybė ir Platinimo vairo komisija kreipiasi į visus skaitytojus ir į visus lietuvius, ir prašo pasiekti knygnešius bei lietuviškos spaudos platinimą pavyzdžiui, platinti šį seniausią Amerikos lietuvių dienraštį, su juo susipažinti ir jį užprenumeruoti, tikslu sudaryti nemateriali stamą grandinę ne tik lietuviškos spaudos klestėjimui, bet ir visos lietuviškos tautos patikėjimo, Lietuvos ir jos žmonių gerovei, bendromis jėgomis siekiant Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir visuotinio lietuviško reikalų renesanso.

VIS PLEČIANTIS SAJŪDŽIŲ

skaityti ir platinti Naujienas, atsirado mecenatų, kurie prisidėjo prie Platinimo vairo labai vertingomis dovanomis naujiems skaitytojams.

Mykolas Karaitis, sav. Grand Shores motelio ir Rezidencinio viešbučio, 17350 Gulf Blvd., St. Petersburg, FL 33708, tel. 813-391-9753, paskyrė trijų dienų atostogas dviejms asmenims. Laimingieji turės progas būti svečiai puikiam motelyje prie pat pajūrio, naudotis privatu papildomu, žaidimų kambariu, TV, telefonu ir kitais moderniais įrenginiais.

Mūsų bendradarbi ir savitinis skaitėjas "Aplink mus ir mūsų namus" autorė M. Miškinytė paskyrė \$50 premiją. Be abejo, atsiradus daugiau mecenatų, kurių vertingos dovanos bus skelbiamos ir paskirstytos ruošiniam Naujienų platinimui.

Visas ir visus kviečiame į didžiąją taktą.

Prenumeratos pratęsimas, užsakyti, bei galimū skaitytojų reikalams prašoma pasirašyti žemiau esančiomis atkarptomis.

NAUJENOS
1739 SO. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

• Iš anksto be raginimo pratęsiu savo prenumeratą, taupydama laiką ir mažindama susirašinėjimo išlaidas. Priede _____ dol.

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

• Užsaku: Naujienas kaip dovaną savo _____ kuris yra naujas skaitytojas. Priede _____ dol.

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

Sponsorius pavardė, vardas ir vietovė _____

• Platinimo vairo proga, palaikydama lietuviškąją spaudą ir Naujienų pastangas, prašau jas siuntinėti už pridėdamas _____ dol.

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

• Platinimo vairo proga, prašau siuntinėti Naujienas dvi savaites susipažinimui nemokamai be jokių įsipareigojimų.

Pavardė ir vardas _____

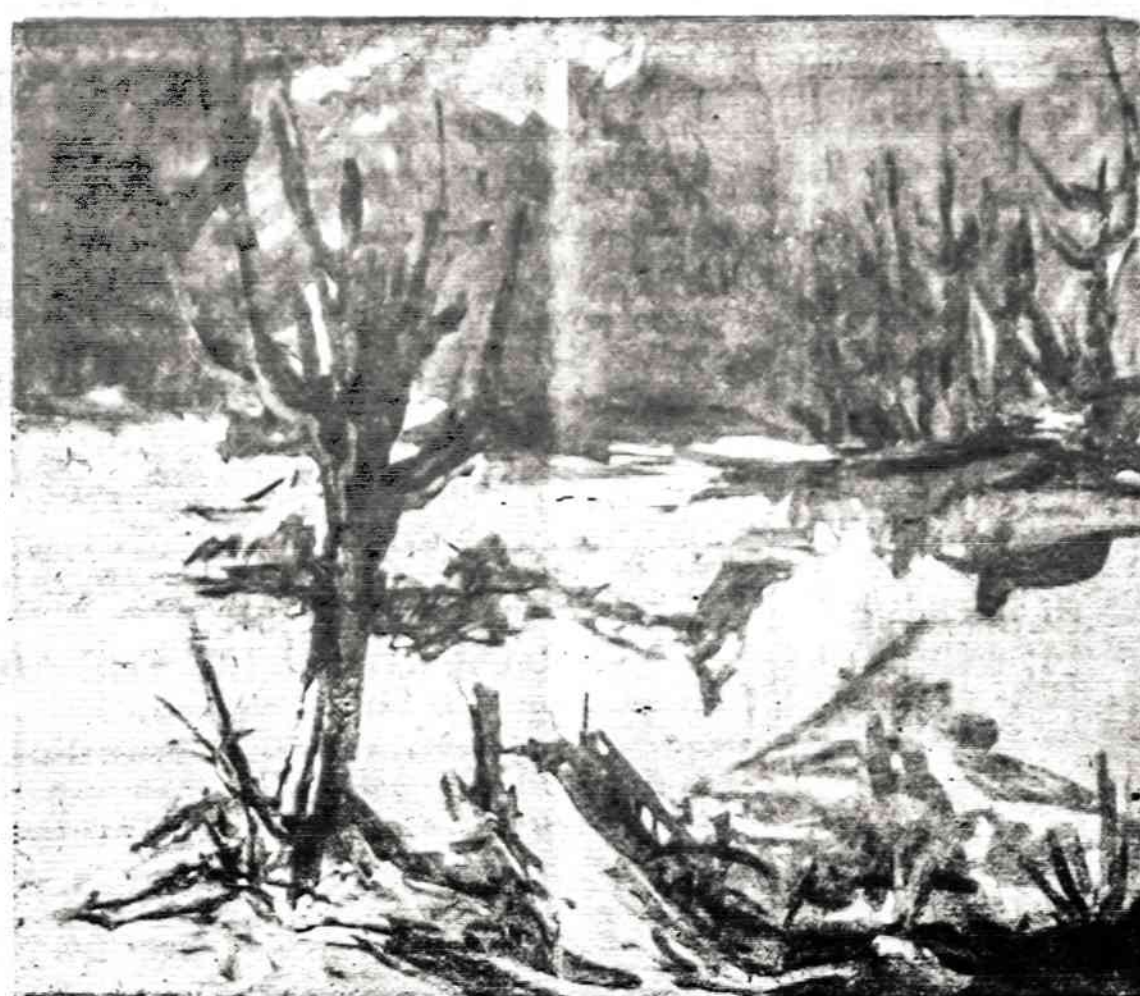
Adresas _____

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

Dalia Kolbaitė

Gamtovaizdis

— Veronikos Kulbokienės rūpesčiu St. Petersburguje įsteigta šeštadieninė lietuviškos mokykla. Mokosi virš 20 mokinių. Juos moko V. Kulbokienė, Stefanija Vaitienė ir Stasys Vaskys.

— Juozas Stempuzis, Cleveland, Ohio, išrinktas SLA 14-tos kuopos pirmininku. Nora Braziulienė — vicepirmininkė, Aleksas Johansonas — išd., Povilas Sukys — išd. sekr., Bronius Bernotas — sekr., dr. Danielius Degesys — daktarų kvotėju, Ona Jokubaitienė ir Petras Jurgutavičius — išd. globėjais.

— Dr. Balys Paliokas kalbės apie priešų pažinimą Čikagos istorikų d-jos narių susirinkime kovo 1 d. 6 val. A. Rugytės bute.

— Montrealio LB "Baltijos" stovyklavietės komitetas ruošia koncert-balių balandžio 15 d. Aušros Vartų parap. salėje. Programoj dalyvaus "Varpo" choras.

— Toronto Lietuvių namų Visuomeninės veiklos komitetas buvo suruošęs pašnekesius tema "Lietuvių namai ir lietuviškos išlaikymas". Nežiūrint dėsimo ir rimtų minčių, kilo daug klausimų bei išsamsams atsakymų, taip pat nerasta būdų ir priemonių lietuviškos išlaikymui. Nutarta

tais pačiais klausimais šaukti antrąjį simpoziumą.

— J. Babrys, St. Petersburg, Florida, išrinktas šaulių kuopos pirmininku. Valdijon išrinkti: A. Miliauskienė, A. Aidukas, S. rušas ir K. Steponkus. Revizijos komisiją sudaro O. Jasiukienė, N. Navickienė ir V. Lumby. Garbės teismo pirmininkas yra A. Smigelskis, o nariais — prel. J. Balkūnas ir kun. J. Gasiūnas.

— Režis. E. Kudabienės vadovaujama teatralų grupė Aukuras ruošia scenai Moljero 3 veiksmų komediją "Balon puolęs, sausas nekelsi". Premjera bus balandžio 1 d. Hamiltono jaunimo centre.

— Virginija Galinytė, Regina Šližytė ir Jonas Meskys išrinkti KLB Sault St. Marie apylinkės valdybon.

— Philomena D. Pakel ir Juozas Bacevičius išrinkti South-west Realty Board vicepirmininkais, Loraine Seidel iš Chicago Taupymo B-vės išrinkta garsinimų direktore. Kovo 16 d. susirinkime kalbės C. Schumacher iš Talman Taupymo B-vės apie pensijų planus.

— Prel. Vincentas Mincevičius, gyv. Romoje, verčia į ita-

ly kalbą Elenos Juciūtės atsiminimų knygą "Pėdos mirties zonoje". Ištraukos atspausdintos Urbino vyskupijos žurnale. Prel. V. Mincevičius gavo Amerikos Lietuvių Tarybos premiją už informaciją apie Lietuvą kitatautiui spaudoje.

— Sūduvos leidyklos įsteigtas Juostelių klubas susilaukė dėmesio. Leidyklos atstovas Čikagoje teisin. P. Šulas gavo iš detroitieško dr. Sauliaus Simoliūno tokį raštą: "Sūduvos leidykla gal apsiimti išleisti Chapel B juostą. Tai yra Alg. Mackaus paskutinio poezijos veikalas sutartinė deklamacija (Leonas Barauskas, Jonas Kelečius, Dalia Juknevičiūtė Simoliūnienė — jos ir režisūra) 1969 metais, minint poeto Mackaus mirties penkmetį. Tai yra, gal būt, pats geriausias lietuviškos poezijos išpildymas. Nuosavybė yra mano. Juostą turiu namuose. Aš mielai parašysiu įvadą, kaip tai visa buvo sukurta. Tik vienas Kelečius tebėra gyvas. Tai bus puikus paminklas per anksti išėjusiems". Teko patirti, kad Sūduva pasiūlymą priėmė ir suinteresuoti galės gauti minimas juosteles. Sūduvos centras yra Los Angeles, o atstovybė — Čikagoje ir Brooklyne.

— Prel. Vincentas Mincevičius, gyv. Romoje, verčia į ita-

ly kalbą Elenos Juciūtės atsiminimų knygą "Pėdos mirties zonoje". Ištraukos atspausdintos Urbino vyskupijos žurnale. Prel. V. Mincevičius gavo Amerikos Lietuvių Tarybos premiją už informaciją apie Lietuvą kitatautiui spaudoje.

— Prel. Vincentas Mincevičius, gyv. Romoje, verčia į ita-

ly kalbą Elenos Juciūtės atsiminimų knygą "Pėdos mirties zonoje". Ištraukos atspausdintos Urbino vyskupijos žurnale. Prel. V. Mincevičius gavo Amerikos Lietuvių Tarybos premiją už informaciją apie Lietuvą kitatautiui spaudoje.

— Prel. Vincentas Mincevičius, gyv. Romoje, verčia į ita-

ly kalbą Elenos Juciūtės atsiminimų knygą "Pėdos mirties zonoje". Ištraukos atspausdintos Urbino vyskupijos žurnale. Prel. V. Mincevičius gavo Amerikos Lietuvių Tarybos premiją už informaciją apie Lietuvą kitatautiui spaudoje.

— Prel. Vincentas Mincevičius, gyv. Romoje, verčia į ita-

ly kalbą Elenos Juciūtės atsiminimų knygą "Pėdos mirties zonoje". Ištraukos atspausdintos Urbino vyskupijos žurnale. Prel. V. Mincevičius gavo Amerikos Lietuvių Tarybos premiją už informaciją apie Lietuvą kitatautiui spaudoje.

— Prel. Vincentas Mincevičius, gyv. Romoje, verčia į ita-

ly kalbą Elenos Juciūtės atsiminimų knygą "Pėdos mirties zonoje". Ištraukos atspausdintos Urbino vyskupijos žurnale. Prel. V. Mincevičius gavo Amerikos Lietuvių Tarybos premiją už informaciją apie Lietuvą kitatautiui spaudoje.

— Prel. Vincentas Mincevičius, gyv. Romoje, verčia į ita-

ly kalbą Elenos Juciūtės atsiminimų knygą "Pėdos mirties zonoje". Ištraukos atspausdintos Urbino vyskupijos žurnale. Prel. V. Mincevičius gavo Amerikos Lietuvių Tarybos premiją už informaciją apie Lietuvą kitatautiui spaudoje.

— Prel. Vincentas Mincevičius, gyv. Romoje, verčia į ita-

ly kalbą Elenos Juciūtės atsiminimų knygą "Pėdos mirties zonoje". Ištraukos atspausdintos Urbino vyskupijos žurnale. Prel. V. Mincevičius gavo Amerikos Lietuvių Tarybos premiją už informaciją apie Lietuvą kitatautiui spaudoje.

— Prel. Vincentas Mincevičius, gyv. Romoje, verčia į ita-

ly kalbą Elenos Juciūtės atsiminimų knygą "Pėdos mirties zonoje". Ištraukos atspausdintos Urbino vyskupijos žurnale. Prel. V. Mincevičius gavo Amerikos Lietuvių Tarybos premiją už informaciją apie Lietuvą kitatautiui spaudoje.

— Prel. Vincentas Mincevičius, gyv. Romoje, verčia į ita-

ly kalbą Elenos Juciūtės atsiminimų knygą "Pėdos mirties zonoje". Ištraukos atspausdintos Urbino vyskupijos žurnale. Prel. V. Mincevičius gavo Amerikos Lietuvių Tarybos premiją už informaciją apie Lietuvą kitatautiui spaudoje.

— Prel. Vincentas Mincevičius, gyv. Romoje, verčia į ita-

ly kalbą Elenos Juciūtės atsiminimų knygą "Pėdos mirties zonoje". Ištraukos atspausdintos Urbino vyskupijos žurnale. Prel. V. Mincevičius gavo Amerikos Lietuvių Tarybos premiją už informaciją apie Lietuvą kitatautiui spaudoje.

— Prel. Vincentas Mincevičius, gyv. Romoje, verčia į ita-

ly kalbą Elenos Juciūtės atsiminimų knygą "Pėdos mirties zonoje". Ištraukos atspausdintos Urbino vyskupijos žurnale. Prel. V. Mincevičius gavo Amerikos Lietuvių Tarybos premiją už informaciją apie Lietuvą kitatautiui spaudoje.

— Prel. Vincentas Mincevičius, gyv. Romoje, verčia į ita-

ly kalbą Elenos Juciūtės atsiminimų knygą "Pėdos mirties zonoje". Ištraukos atspausdintos Urbino vyskupijos žurnale. Prel. V. Mincevičius gavo Amerikos Lietuvių Tarybos premiją už informaciją apie Lietuvą kitatautiui spaudoje.

— Prel. Vincentas Mincevičius, gyv. Romoje, verčia į ita-

ly kalbą Elenos Juciūtės atsiminimų knygą "Pėdos mirties zonoje". Ištraukos atspausdintos Urbino vyskupijos žurnale. Prel. V. Mincevičius gavo Amerikos Lietuvių Tarybos premiją už informaciją apie Lietuvą kitatautiui spaudoje.

— Prel. Vincentas Mincevičius, gyv. Romoje, verčia į ita-

ly kalbą Elenos Juciūtės atsiminimų knygą "Pėdos mirties zonoje". Ištraukos atspausdintos Urbino vyskupijos žurnale. Prel. V. Mincevičius gavo Amerikos Lietuvių Tarybos premiją už informaciją apie Lietuvą kitatautiui spaudoje.

— Prel. Vincentas Mincevičius, gyv. Romoje, verčia į ita-

ly kalbą Elenos Juciūtės atsiminimų knygą "Pėdos mirties zonoje". Ištraukos atspausdintos Urbino vyskupijos žurnale. Prel. V. Mincevičius gavo Amerikos Lietuvių Tarybos premiją už informaciją apie Lietuvą kitatautiui spaudoje.

— Prel. Vincentas Mincevičius, gyv. Romoje, verčia į ita-

ly kalbą Elenos Juciūtės atsiminimų knygą "Pėdos mirties zonoje". Ištraukos atspausdintos Urbino vyskupijos žurnale. Prel. V. Mincevičius gavo Amerikos Lietuvių Tarybos premiją už informaciją apie Lietuvą kitatautiui spaudoje.

REAL ESTATE

Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKĖJIMAIS

DEL VISU INFORMACIJŲ KREIPTIS Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

6 KAMB. MŪRAS, 3 mieg., 65-ta ir Talman, \$27,500.

GRAZUS BUNGALOW, 6 kamb., 2 židiniai 83-čia ir Kedzie, \$64,200.

15 M. SENUMO 5½ kamb., 3 mieg., daug rūbinių, 2½ mašinų garažas, 63-čia ir Narraganset, \$54,000.

2 AUKŠTŲ 2 po 6 mūrinis, 65-ta ir Talman, \$32,500.

50 AKRŲ žemės Lemonte, \$10,000 už akra.

SUDIEV, ŽIEMUŽE!

4 VIENETŲ mūras ir garažas. Naujas gazu šildymas. Našle atiduoda už \$38,800.

5 KAMB. labai modernus mūro namas ant plataus sklypo, tinkamas šeimai žavingai gyventi. Arti 73-čios ir Kedzie, \$39,800.

LIUKSUS RANCH beveik naujas romėnų mūras, 3 miegamieji, Radiant dvi šildymo kontrolės. Daug priedų. 2 auto mūro garažas. Tik pamatę nupirktis už \$40,000.

GRAZUS 5 kamb. apie 20 m. mūras. Pušų medžio beismantas. 2 auto garažas. Marquette Parke. Tuoj galite užimti, \$27,900.

GRAZUS SKLYPAS ir garažas Marquette Parke.

TVIRTAS 2 aukštų mūras 2 butai ir maloni biznio patalpa 2 auto garažas. Savininkas nusileido iki \$38,500.

VALDIS

REAL ESTATE

2625 West 71st Street

Tel. 737-7200 arba 737-8534

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

ELECTROS ĮRENGIMAI, PATAISYMAI
Turli Čikagos miesto leidima, Dirbu ir užmiesuose greit, garantuoti ir saugūs
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4358 So. Washenaw Ave.
Tel. 927-3559

DAMEŠIO
22-30 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai 598 pusmėdiui automobiliu
Liability apdraudimas pensininkams
Kreipkitės
A. LAURAITIS
4445 So. ASHLAND AVE.
523-5775

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI ir ERANGENYBES
Pardavimas ir Taisyimas
2446 WEST 69th STREET
Telef.: REPUBLIC 7-1941

M. S. I. M. K. U. S.
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių švietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5990

BEST THINGS IN LIFE
Call Frank Zapolski
1208 1/2 W. 75th St.
CA 4-8654
State Farm Life Insurance Company

Didžiausias kailių pasirinkimas
pas vienintelį lietuvių kailininką
Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA
Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

6 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — TUESDAY, MARCH 14, 1978

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARJA NOREIKIENĖ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MAISTAS IŠ EUROPOS SANDELIŲ.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

5301 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3376

V. VALANTINAS

"LIETUVOS AIDAI"

KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ,

PROGRAMOS VEDĖJA

WOPA 1490 AM Fri. at 9:30—10:00 p. m.

WLNR 106.3 FM Sat. at 8:00—10:00 p. m.

2646 W. 71st Street, Chicago, Illinois 60629

Telef. — 778-5374

Jau kuris laikas atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Aleko Abrose knyga aprašanti paskutinį 90 (1890-1930) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus 864 psl. Kaina \$10. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atraišles lietuvių, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121. 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški choral, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentai katalikiškų, socialistinių, laisvamanų ir kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Order

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pinigais:

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Crush
all smokes
dead out.